



ԱՅԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ



Armenian Cultural Association
HAMA ZKAYIN

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

**ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Հայ Մշակութային Ընկերակցությունը
իր այս տարուայ «Մշակույթի Ամիս 84»ը կը ձօնէ
մեծ քերթող Դանիէլ Վարուժանի ծննդեան
100-ամեակին**



ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Համագրային Հայ Մշակութային Ընկերակցության Արեւմտեան Ամերիկայի Երջանային Վարչութիւնը, երկրորդ տարին ըլլալով, կազմակերպեց Հայ «Մշակոյթի Ամիս»ը, այն հաստատով, որ դառնայ տանդոյթին եւ ամէն տարի, Հոկտեմբերին, փառաբանոյի ու պանծացոյի մեր մշակոյթին մէկ երեսը կամ մասնիկը, եւ կամ մշակոյթի սպասաւորներէն մին գնահատոյի տարիներու իր աշխատանքին ու անոր բերած իր նպաստին համար:

Հոկտեմբեր: Հայ Եկեղեցոյ տօնակարգին մէջ կը ճանչցոյի «Թարգմանչաց ամիս» անունով, որովհետեւ մեր առաջին թարգմանիչներուն յիշատակին նուիրում տօնը կը գուգադիպի այս նոյն ամսուն: Որեւէն մեր մշակոյթին սկիզբը, գրերու գիտէն ետք, Հոկտեմբերը կը նկատուի: Ասիկա գլխաւոր պատճառ մըն է, հայ մշակոյթի փառաբանութիւնը կատարել այդ նոյն ամսուն, զայն վերակոչելով «Մշակոյթի Ամիս»:

Այս տարի, այլ ձեռնարկներու կարգին, Երջ. Վարչութիւնը փափարեցաւ «Մշակութային Ամիս»ը յատկանշել հայ բանաստեղծութեան մեծագոյն դէմքերէն՝ Գանիէլ Վարուժանի ծննդեան 100ամակով (1884-1984): Վարուժան, որ 1915ին, 31 տարեկանին զոհ գնաց թրքական ետթաղանին, ստեղծագործական կարճ ժամանակաշրջանի մը մէջ պիղեց ընդերքը հայ պատմութեան, դուրս բերաւ մեր դիցազոյներն ու հերոսները անկէ, զանոնք երգելով՝ Հայ Յեղափոխութեան նոր հերոսները ներշնչեց: Պեղեց գրաբար հարուստ լեզուն եւ օգտագործելով անոր բառապաշարը, հարստացոյց աշխարհաբարը եւ զայն կատարելութեան հասցոյց, ստանց իրօնաբանութեանց: Ազգայնականին ընդմէջէն բարձրացաւ համամարդկային գաղափարաբանութեանց, երբ երգեց իր ազգին տառապանքին հետ, բոլոր տառապող ու ճնշուած ժողովուրդներու ցանց ու ճիշդ:

Երջանային Վարչութիւնը, այս տարի փափարեցաւ յատուկ ճաշկերոյթով մը պատուել Փրոֆ. Ռիշրտ Յովհաննէսեանը, ի գնահատութիւն տարիներու ընթացքին մշակոյթին անոր բերած նպաստին, թէ՛ իրրեւ ուսուցչական եւ թէ՛ իրրեւ հեղինակ:

Յիշելով մշակոյթի մեր անցեալի փառքերը, գնահատելով մեր ներկայի արժէքները, Երջ. Վարչութիւնը կը հաստատայ կարեւոր նպատակ մը բերած ըլլալ հայապահպանման սրբազան գործին:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԶԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ



ԳԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ — 1884-1915

ԵՐԿԵՐ

Գանիել Վարուժան ծնած է Ապրիլ 20, 1884-ին, Սերաստիոյ Բրզնիկ գիւղը:

Կր տարուի Պոլիս 1896-ին եւ երկու տարի կը լսեմախել Մաքըզ Աղանի Մխիթարեան վարժարանը, ապա Քաղկեդոնի վարժարանը:

1902-ին կ'ուղարկուի Վենետիկ, Մուրատ Իսփայլեան վարժարան եւ ապա 1905-ին Կանտի համալսարանը (Պելլեիքս):

1909-ին շրջանաւարտ Կանտի համալսարանէն՝ քաղաքական գիտութեանց մէջ:

1909-ին կը վերադառնայ Բրզնիկ՝ Արամեան վարժարանի մէջ ուսուցչութիւն ընելու:

1910-ին կ'ամուսնանայ:

1912-ին վերջնականապէս կը փոխադրուի Պոլիս եւ կը ստանձնէ Ս. Գրիգոր Լուսաորիչ Ոսումնարանի տնօրէնի պաշտօնը:

1915-ի Օգոստ. 26-ին կը ճանաչուակոխի:

Վարուժան կ'ունենայ մէկ աղջիկ՝ Վերոնիք (1911) եւ երկու մանչ զաւակ՝ Արմէն (1913) եւ Հայկ (1915), որոնք կ'ապրին Միացեալ Նահանգներ:

«Սարսուռներ», Վենետիկ, 1906

«Ջարդը», Փարիզ, 1908

«Յեղին Սիրտը», Պոլիս, 1910

«Հեթանոս Երգեր», Պոլիս, 1912

«Նուասարդ» Տարեգիրք, խմբագիրներ՝ Գանիել Վարուժան եւ Յակոբ Սիրունի
«Հացին Երգը», Պոլիս, 1921, յետ մահու
«Դանիել Վարուժանի Նամակներ», Երևան, 1965, կազմող՝ Գոհար Ազնաւորեան
«Դանիել Վարուժան - Երկեր», Երևան, 1984, կազմեց Փրոֆ. Վազգէն Գաբրիէլեան

• Այս հատորին մէջ զետեղուած է Վարուժանի բանաստեղծական ժառանգութեան գրեթէ ամբողջութիւնը: Բացի հրատարակուած հատորներէն, գիրքերէ զորս մնացած բանաստեղծութիւններ տեղ գտած են այս հատորին մէջ.—

— «Մաղկեփունջ կամ Բրզնիկցիի մը Նոտագները» (1900-1902, Պոլիս), 29 բանաստեղծութիւն.

— «Նոր Երգեր» (Կանտ, 1905-1908), չորս բանաստեղծութիւն.

— «Իստոն Բանաստեղծութիւններ» (Պոլիս, 1912-1915), 21 բանաստեղծութիւններ:

ԷՋ ՄԸ
ՎՇՏԱԿԻՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ
Դ. ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ
ՕՐԱԳՐԷՆ

Հոկտ. 21, 1910

Այս առտու սովորականն շուտ արթնցայ. մտածեցի երկկորնէ կուտակուած բարկութիւնս կործնել զորս հանելու. տար բաղնիք մը կազդորիչ կրճար ըլլայ: Տաշար լեցուցի, մտայ մէջը եւ Երոպայէն հետս ընրած բուրումնաւետ օճառով — որ լա կը փոքրէր — մարմինս լա մը շփեցի: Բաւական մնացի մէջը: Ափստացի, որ չեմ կրնար երկար ընդդիշեցել այդ պանք. պէտք էր անպարտի: Արագ մը անիլունցայ: Փայթուեցայ իմ հեմալարի: Արագ եւ կարմիր ցամբոցի մէջ: Այդ հոլմոր միշտ ալ կրբարայոց եղած է իճնի համար. անզգայարար, կը սկսիմ հերանոս երգել մըքմըքայ.

— Մօ՛ տնակեր, ամօք է, դուն հայ ուտուցի ես, ինչպէ՛ս կրնաս նման զգացումներու եւ մտածումներու պերճանքը վայելել: Մարդիկ երէ իմանան, ի՞նչ պիտի ըսեն... Գաւառի միջավայրը այնքան կաշկանջիչ է, որ նոյնիսկ առանձինք եղած ատենս անգամ չեմ կրնար ազատիլ անոր կապանքերէն: Հոս գալու ի վեր կարծես կորսնցուցած եմ ես իճնի հետ հարազատ ըլլալու արարչական իրաւունքը: Լա կը զիտակցիմ թէ իմ իիկրա իրաւունքս է երեսակայութեանը թոյլիք տայ: Գիտեմ, որ ո՛չ որ կրնայ թափանցել սրտիս կամ ուղեղիս մէջ. զիտեցալու համար թէ ի՞նչ կ'ընդուն: Անոնք ընա չեն հասկնար ողբերգութիւն-գանձերու որ կ'ապրին: Կը կարմրիմ, կ'անճամ, կը սայրաքիմ եւ լեղոյ կ'արիլիմ:

Իրացած ուղեղներ, ի՞նչ պարտանք կ'ընեն հասցիս: Չեն հասկնար գրածս եւ զիս պոռնկափր ու հերանոս կ'որակեն: Տաօք պէտք է ճշկ թէ գաւառը գոնեկացուցած է մեր մտղիւղը. լուծը ապարտած է հայու իսկական նկարագիրը, ո՛ր մնաց դատական հայութիւնը:

— Աման ճանքմ, հայերէն մըն է տուածդ, նա չեա շինել կոր եա՛, — ըսած էիմ թանի մը ճողներ: Այդ խօսքերը դաշունի նման կը մարճնոյն սրտիս մէջ: Չեմ կրնար ըմբոնել, թէ ինչպէ՛ս մարդիկ անտարբեր կրնան ըլլալ մեր արժէքներուն նկատմամբ: Մահաւանդ հայ ճողներ: Չէ՛: Անոնք խառնածին պէտք է ըլլան. «Նեղին սիրտը» անցող է անոնց մէջ:



ԼԵՒՈՆ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Լուսն Գասպարեան ծնած է Պէյրոս, Լիբանան: Ծանախած է Մկրտչպետան Ազգ. վարժարանը. ապա Նշան Փալանճեան Յեմարանը: Անարտիկ էտք եկած է Ամերիկա եւ հետեան հոգիքանութեան՝ Cerritos Colleg-ի եւ Cal. State L.A. համալսարանը: Կերպարիս ան կը պատշտենալարէ Կլէմտլի Շամիան Ազգ. վարժարանի մէջ եւ մաս կը կազմէ «Նոր Հայ» շաբաթաթերթի խմբագրութեան:

— Տղաս թիչ մը հայերէն գիտնայ ԱՆ կը բաւ. ինչո՞ր այդքան շատ դաս կու տաս. ի՞նչ է, կը կարծես, որ ընդի պէս «Ժօն» պիտի ըլլայ: Ո՛չ: Կուզեմ որ տղաս տօքոր կամ ապարտք ըլլայ:

Այսպէս մտածողները «Եկրպով» մըս զիտածներ են. իրենցմէ կ'անմ ալ տարբեր չի՛ կրնար ըլլալ: Երբ ղեպի արժանանքը, դարտար մշակուր, ազատական գաղափար փուն բաներ են: Ե՛ս մնացի ազգ փրկողը: Այսպիսի մտածումները անհերթ կը գտնեմ, լա կ'ըմբոնեմ անոնց իմաստազուրկ ըլլալը, եւ ամօթես լեզուս կը խաճենեմ, ընրանս կ'արհիւնտի: Գիտեմ, որ ունիմ թանի մը լա եւ խառնումնայից աշակերտներ, որոնք կը կրեն ճղեղի սիրտը. վերքի եւ ատկութեան զգացումով լեցուած հանդուպ բուրբի: Լա՛, շատ լա՛ գիտեմ, որ իրաբանչիքի սրտին մէջ բնացած Վահագնը կայ, որ իր Աստուիկ կ'երպուէ. եւ շատ դիւրութեամբ կրնան գանձեր առաջնորդի զուպի աշխիթը լուսին, որովհետեւ ես իրենց մասաղ հոգիներուն Սեմունացանն են: Անոնք մէ-մէ կ'երեւնիլեն կրնան ըլլալ, որպէսզի Ոսկան արտերը կամայականօրէն չապարտակոն թիւրտից եւ բուրբին կողմէ: Անոնց հոգիներուն մէջ պայքար, վերժ ներմանած են եւ կ'աշխատիմ կերտիլ առնական, անարատ եւ շքեղէս հայը: Գատառական չէ՛, որ ես որպէս գրչանուն ընտրած եմ Վաստիանը:

Երրպալէն վերադառնալու ետք ի՞նչ մեծ երազներ եւ ծրագիրներ ունէի. բայց առա՛ջ, որ ապրուստս հոգայու համար սկսայ ուսուցչութիւն ընել: Գործ մըն է որ ապագայ չունի. կեանքիս մէջ ո՛չ մէկ նշանակալից իմաստ ունի: Անկի լառ ասպարէզ մը գտնելու համար հարկադրուած եմ քրքրէլն ուսանիլ. ամսական 5 քրքրական ոսկիով, շատ մը պարբերականներու չեմ կրնար բաժանորդագրուիլ:

Առայժմս հարկադրուած եմ խո՛ւալը զոնկ լսնունց իրապաշտութեան: 2եմ գիտեք, թէ ասկէ 75-100 տարի ետք երբ հայը գաւառէն կլլէ, արդէօր տակալին գաւառը բոլն դրած պիտի ըլլա՛յ իր մէջ:

Կը վախճամ, որ գաւառի հոգեբանութիւնը առհասարակն է: Այն ատեն նոր սերունդը պիտի ընտրէ՞ ուսուցչութիւնը որպէս ասպարէզ:

Վհատեցուցի՞չ է...

ՆՆՈՒՆ ԳԱՊԱՐԵԱՆ

Ծ.Ն.— Վերի «օրագիր»ը անտիպ է ու վաւերական: Ուշադիր եւ ծանօթ ընթերցողը պիտի նշմարէ ուղղակի եւ անուղակի մէջբերումներ Վարուժանի գրականութենէն: Տակալին, կը կրէ վարուժանեան ժառանգի (յատկապէս «Նամակակ»ից) մտիկ սերտողութեան կնիքը եւ ուրեմն նամատակ բանաստեղծի՞ն իր կենդանութեան ունեցած մտահոգութիւններուն հաւաստի գեղարուեստական վերակերտումը նկատուելու արժանութիւնը:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ 1982-1984

Գորզէն Գասպեան.- Առեւտրական
Վարուժան Տէմիրճեան.- Փոխ-առեւտրական
Անու Գասպարեան.- Քարտուղար
Մարտիկ Սասունի.- Առեւտրական
Պետրոս Այսեանյան.- Գանձապահ
Խորենյաններ.- Ռուբինա Բագրատունի
Տօք. Օճնիկ Քէշիսեան
Եղարդ Մարեան (Սան Ֆրան.)
Նշան Յովսէփեան (Ֆրէնս)

Համագրային Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան
Անդրազգային Վարչութեան Ամբիկայի Ընկալագոցի՝
ԲԱԲԳԷՆ ՍԱՍՈՒՆԻ



ՎԱՀԱԳՆ ՍԱՎՈՒՆԻԱՆ

Վահագն Սավուլեան ծնած է Աթլէք, Յունաստան: Անկի քան քառորդ դար շարունակ, ան ծառայած է հայ եւ յոյն թատրոններուն որպէս բեմադրիչ, դերուսուց, դերասան, բեմադրող, դիմաւարդար, բեմավար:

Սավուլեան իր թատերական առաջին փորձառութիւնը ունեցած է 13 տարեկան հասակին, Յունաստանի Համագրային Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան թատերախումբին մէջ:

1979-ին, Կլեմէնտի Համագրայինի վարչութեան հրամարով, Սավուլեան ստանձնեց ղեկավարութիւնը «Պարոնեան» թատերախումբին: 1980-ի Յունիսին, ան յաջողութեամբ բեմադրեց Մոլիէրի «Ազարէն Նենգոյթանները», 1982-ին, Մուշեղ Իշխանի «Մեղեկը Որքա՛ն Դժուար է», իսկ 1983-ին «Շորաք եւ Ընտանիք» կամ «Տուն Փնայել:



ՇԱ.ԲԱԹ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 29, 1984

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 7-ԻՆ

ԿԼԷՆՏԷՅԼԻ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
«ՊԱՐՈՆԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
ՏՄԻԹՐԻ ՓՍԱԹԱՍԻ

«ՍՏԱԽՕՍ Կ՛ՈՒԶՈՒԻ»

ԿԼԷՆՏԷՅԼ ԳՈՒԼԵԾԻ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ
1500 NORTH VERDUGO ROAD, GLENDALE

ԲԵՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
ՎԱՀԱԳՆ ՍԱՎՈՒԼԵԱՆԻ

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

Ստախօս... ԱՆԿՐԱՆԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
Ֆերեթս... ՎԱՀԱԳՆ ՍԱՎՈՒԼԵԱՆ
ՄԼԵԻ... ԼԵՆԱ ՊՕՅԱԾԵԱՆ
Այիս... ԳՕԳՕ ՊԱԼԵԱՆ
Բիբիկա... ԱԼԻԱ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
Վրաստան... ՌԱՆՅՈՒ ԶԱՏԱՐԵԱՆ
Բարսիլան... ՄԵԼԻՔ ՔԻՒՐՏՕՎԵԱՆ
Բիցա-Գիցա... ՍԻԻԶԻԱ ՀԱՅՐԱԳԵՏԵԱՆ
Բանայի Տերվիփա ՆԱԶԱՐԵԹ ՔԻՒՐՏՕՎԵԱՆ
Քոլա... ՆՈՐԱ ՅՈՒԳՅԵԱՆ

Մարդ մը... ՅԱՐՈՒԹ ՏԷՄԻՐԾԵԱՆ
Մեր մարդ մը... ԱԲԲԱՀԱՄ ՀԱՅՐԱԳԵՏԵԱՆ

ԲԵՄԱՅԱՐՊԱՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՀԱԳՆ ՍԱՎՈՒԼԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԷՄԻՐԾԵԱՆ
ՌԱՆՅՈՒ ԶԱՏԱՐԵԱՆ
ԱՆԵՏ ՍԱՎՈՒԼԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՅՈՒԹԻՒՆ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

• 12 Օգոստոս 1953 — Լոս Աճենլըս մասնաճյուղի երգչախումբը մասնակցեցաւ Աճրիլիսիսի Գրպրեվանքի հիմնադրութեան 50-ամեակի տօնակատարութեան, որոն կը հովանաւորէր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Կարողիկոսը:

• 23 Գեկտեմբեր 1953 — մասնաճյուղի պարախումբը կոյր ունեցաւ Մշակոյթի ամսուայ առիթ:

• 2 Գեկտեմբեր 1953 — Աճի պարախումբը իր բաժինը բերաւ Հայ Կրթական Հիմնադրութեան տարեկան ձեռնարկին, ուր ընկալ կը Գայիֆորնիոյ կառավարիչ ճորճ Տօրսթընեան:

• 24 Գեկտեմբեր 1953 — մասնաճյուղի երգչախումբը մասնակցեցաւ Միզիք Սենթըր-ի Ս. Մընուդի առիթի կայացած յայտագրին:

• 6 Յունուար 1954 — երգչախումբը Հայ Թէլեմանի Ս. Մընուդի ձեռնարկին մասնակցեցաւ:

• 12 Փետրուար 1954 — «Յուշեր Հայրենիքէն» լուսագատկերներու եւ սահիկներու ցուցադրութեան ձեռնարկը: Արուեստագէտ Նոյպար Տէմիրճեանի եւ Եզնիկ Բալասանի մեկնարանութեամբ:

• 19 Փետրուար 1954 — պարախումբի կոյր ի ճպաստ Ալէք Փիլիպոս Ազգ. վարժարանի:

• 9 Մարտ 1954 — բեմասացութեան մըրում Ալէք Փիլիպոս ազգ. վարժարանի բարձրագոյն կարգերու աշակերտութեան միջև:

• 25 Մարտ 1954 — երգչախումբի տարեկան համերգը:

• 31 Մարտ 1954 — Ճարտարութեան մըրում, մասնակցութեամբ Ալէք Փիլիպոս Ազգ. վարժարանի միջնակարգ եւ երկրորդական աշակերտներուն:

• 24 Ապրիլ 1954 — երգչախումբը մասնակցեցաւ փոքրամասնութիւններու կողմէն կազմակերպուած Ապրիլեան մեր զոներուն եւ տարբեր ազգութիւններու զոն հանատակներու ձեռնարկին:

• 19 Մայիս 1954 — Աճի պարախումբը Սան Ֆրանցիսքոյի Համազգայինի հրատրով կոյր ունեցաւ:

• 15 Յունիս 1954 — «Պոստս մը Արեւմտեան Հայաստանի մէջ» սահիկներու ցուցադրութիւն Տիլին Թիւն Ճանցընի մեկնարանութեամբ:

• 1953-54 տարեշրջանի ընթացքին բիտով 4 ընկերա-համակրական ճաշկերոյր-պարահանդէսներ տեղի ունեցան:

• Հրայ Արշէլեանի «ՏԵՐ-Զօր» զիբրը վիտիոյ վերածուեցաւ:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄ 1954-1955

Ատեճապետ.- Յարութիւն Բարսեղեան
Փոխ-ատեճապետ.- Արթիկ Միհրանեան
Ատեճադպրոնի.- Նորա Սողոմոնեան
Գանձապան.- Ճորճ Ասղեան
Խորհրդակցաններ.- Աստոր Ազնայեան
Լեւա Պապայեան
Սարգիս Գարբիճեան

«ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»Ի ՀՈՎԻՏԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

1953-54 տարեշրջանին, Հովիտի Համազգայինի վարչութիւնը ունեցած է հետեւեալ ձեռնարկները.-

• 1953-ի Օգոստոս 16-ին դասախօսութիւն՝ Լիբանանի Բարեշան Առաջնորդ Արամ Եպսկ. Քէշիշեանի կողմէ:

• Հոկտ. 16-ին, ամսուորի երեկոյ՝ Խաչիկ Արարատեանի աշակերտներու կոյրով:

• Հոկտ. 27-ին, դասախօսութիւն՝ Զ. Զարգոնի կողմէ:

• Յունուար 15, 1954-ին, Սալար-Նոպաի նոյրուած երեկոյ, մշլիտի մընոյրութի մէջ, դասախօս ունեցաւ Վլադ Կարո Պետրոսեանը:

• Բարի մշակութային բնոյր կրող ձեռնարկներ, վարչութիւնը կազմակերպած է նաեւ պարահանդէս մը եւ անդամական խրատեանք մը:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄ

Յարութիւն Աղոյիճեան՝ Ատեճապետ
Փոսա Սարեան՝ Փոխ-ատեճապետ
Վարդի Նաղոյեան՝ Ատեճադպրոնի
Սեդա Գոփոյեան՝ Գանձապան
Կարօ Քալանթարեան՝ Հաշուապան
Վանոնի Մարդոյեան՝ Խորհրդակցան
Ատողիկ Մանուչեան՝ »
Աճեկա Գիլանեան՝ »
Արթիկ Փարթեանեան՝ »
Ռայա Մարգրեանեան՝ »
Գառնիկ Գազանեան՝ »



ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 4, 1984

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8-ԻՆ

«ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՍԻՆՖՕՆԻԱՆ»

Դասախօս՝ ԱՐԱ ՄԱՆԱՇ

«ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ» ՍՐԱՀ

1615 N. ALEXANDRIA AVENUE, HOLLYWOOD



Արդար պիտի չըլլար մի քանի տողերու մէջ խոսցնել Արա Մանաչի այն վաստակաւոր գործունէութիւնը, որ հրաժշտութեան և հայ երգի անսակարկ նուիրումով պայմանատրուած է թէ՛ Ռոմանիոյ, և թէ՛ Քալիֆորնիանայ գաղութին մէջ:

Հայ երգի ուսուցումը, հայ և համաշխարհային դասական հրաժշտութեան տարածումը, երգի քաղցրութեան համատարած վախճիքի մթնոլորտի ստեղծումը՝ եղան Արա Մանաչի կեանքին գերագոյն խնայող և կը շարունակեն մնալ:

Համազգային Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան երգչախումբով՝ անկէս եղաւ մեր տոմսական, ժողովրդային և ազգային երգերու անխոնջ վարպետը, իր նպտոյի հմայքին կապելով մեր մշակութաւոր զանգուածները:

Համազգային Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան նախաձեռնութեամբ տօնուկցաւ անոր հրաժշտական գործունէութեան երեսնամեայ յորելանք մեծ շքանով, Ռիչլըր Իպէլ քաւտերպարտին մէջ, 1982-ին:

Մշակութի Ասիւ ԵԿ

**ԳԵՂՕՆ Ի ՊԱՏԻԻ
ԱՍՏՈՒԱԾԱԲՆԱԿ ԿԱՏԱՐՆԵՐՈՒ
ՈՒՂԵՒՈՐԻՆ
Գ. ՎԱՐՈՒՓԱՆԻ 100ԱՄԵԱԿԻՆ**

Գրեց՝ ԷՕԺԷՆԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Լայնի համար եւ Երզնի՝ Բեզար ճամբայ կ'էլլէր Բրզնիկէն՝ իր ճկուն ու նրբորէն սլացիկ «նուսին վրայ գերք մըրրիկ» ճետած պատանին տանելու անճամբուան կատարին:

«Բեզա՛ս, հրեղէն ձիս,
Երկնամուխ լինո՞ւ արեւուն մէջ կը լողայ
Ձերք շափիւղայ-
Իր կատարին աստղազպակ՝ պիտի գիտ
Տանիլա՞ս:

Պատանի էր դեռ բանաստեղծը՝ փրփրեալս երկվար՝ հրեղէն ձիւն՝ Բեզարը:

Ուղևորութեան առաջին հանգրտանը սիրոյ ու քնարական ուղիներու վրայ դեղնում էր, զովասուն ուղիներու տխուր շուրին տակ դեզներում էր, երջանիկ հիւրն էր քնութեան տղան գունգազդ բորաստանին մէջ՝ Գափնեվարդ, Շուշան, Վարդին, Յասմիկ, Մելիսակ, Աննուուկին, Էրլակ, Յակնիք, Կուսամաղկին, Չքնաղազըն Շուշանիկին: Մէկտեղում էր քնութեան հետ, Ալիսի ուղինգարդ ափերուն, Մուսայէն մատուցում «Մաղկեփունջ» էր, կամ «Բրզնիկցիի մը նուագները»: Եւ, անհո՛ւն երանութիւն, որովհետեւ բանաստեղծի կեանք էր, սէր էր ան, «փոռ, բոր, ժպիտ եւ նուագ»:



ԼՕՃԵՆԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ.— ԿՆՆԱԾ Է ԼԱՂԱԿ:
ՏԵՂՈՒՄ ԲԱՐԵՆԷՎԻԼ ԱԳՂԱՅԻՆ ՃԵՃԱՐԱՆՔ
ԱՄԱՐՆԵԼ ԵՍՔ, ՆՈՒՅԻՐԱԾ Է ՈՍՈՆԳԱԿԱՆ
ԱՍԱԿԱՐՉԻՆ: ԱՅՈՃ ԿՐ ԿԱԶՆՈՒՄՎԱՐԸ
ՍՐԲՈՅ ԿՐՄԱՆԱՏԱԿԱՅ ՆԵՐԱՄՆԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ
ՎԱՐՄԱՐԱՆԻՆ ՄԵՅ:

Սոխակ, սիրերդ ու վազանցուկ սէրեր, սէրե՛ր կ'օրորէից պատանի Վարուճանի սիրուն ու գրիչը, բայց «նամրոյրի տնչն ու սիրոյ խոճն հոգեկան» երկար չկապեցին երգի ճամբով սլացող Բեզասին հեճալը: Սահեցան ասուպի պէս, մինչև որ մանկութեան օրերը, արիւր երջանկութեան եւ խնդրութեան՝ անցան, գացին:

«Այն ծաղիկէն՝ ցօղուն մնաց-
Այն բոցերէն՝ մոխիրը սին,
Ու այն կեանքէն լոկ յիշատակ»

Յիշատակը կուրծքին տակ, հայրենական գիտից հրաշալի բնութեամբ ու հօրենական չարկին տակ մօր պատմութիւններով լիքքատրում՝ հրեղէն ձիւտորը քափ տուտ Բեզասի ոյժերուն, «Ու ան վարզէ՛ց, վարզէ՛ց, վարզեց բառատրոփ» մինչև որ հասան «փուշի ակօսներ»: Ափսո՛ս, ճակատագրում էր Գողգոթան: Կեանքը փուշի ակօսներ կը բանար, ուր ծլող մանիշակներ, «ճշանոտող կոյսի աչքերուն ճման» թէ՛ կուլային, թէ՛ կը խնդային. այնքան ճման բանաստեղծի հոգոյն, որ ինքզինք կը գտնէր այդ խոճուն ու նուր ծաղիկին մէջ՝ լաց ու ժպիտ իր խոճուն:

Բայց պէ՛տք էր վճատի ու նամանքի երէ ճամբան փշոտ էր, ո՛չ, պէտք էր սուրայ նպատակին՝ կոտի կեանքին, չարի գրոհներուն եւ բախտին դէմ, որովհետեւ

«Աճըշուկ կեանք մ'իճն համար է գերգլման,
Անմրտածում գրուխ մըն ալ՝ փրտած գանկ»:

Մտածու՛ր, խո՛ւր, այո՛:

Բեղասն արդէն քստառտի վարդուծին մէջ, քանակին վրայ կը տանէր հասունացող համաքար անհունութեան ճամբորդին: Հեծեալին հայեացքը ինքնատուգամի, ինքնակեղանցուծի, սիրոյ ու կարօտի անճնական վշտերուն չի սենեղը այլևս. կեանքը իրմ գոյութ, իր առելի կը բանձր գազափարներու անանճան աշխարհ մը, որը ընդողը կ'ուզէր ի՛րը ընել, «նորոճան» դառնայ անոր եւ Մտասլէ շնորհուած ո՛ր «մարտիրոսուած կրօնարուբան» աւագանին մէջ մկրտուած՝ ճոր ընարի յարեւուն վրայ թրթրացցել «Մարտունեքր» թշուառ հողիներուն, լրտածին, ցրտահար ու քաղցած փորքիկեմ, անմեղ բանտարկեալին, բնօրեան կողմն անտեսուած ցտազարից, որ «իճե՛զվէս դո՛ւր, ան՛ց այ սիրտ մ'ունի գգայուն», տնանկ թշուառն, որոճե՛մ՝ «Մայրն ստիճքին վրայ սեղծած մերկ որդի» «Անտրին մէջ կը շքե՛ի, մտրացիկին միշտէակ, որ «անցքին վրայ գարուն մըն այ չէ ձգած», թշուառ պանդոխտին, որ «ստուերին մէջ, խանի մ'անկիւնը լրտած, հիւանդ է», ու տակաին, անհաւատին, որ իր գահաձէ՛ր ընթացքին մէջ չի կրնար կանգնել, տեսել՝ «ստոր աղանակ անճորտեան, գիտութեան» եւ ոչ այ ծաղիկը Յոյսին, մշամարտութեան, Հեկութեան:

Իտե՛լականն ու իրականը. ի՛նչ հակադրոյթին կրճատեղիի հողուցն մէջ: Ո՛ր էր, որ ամէն մարդ ըրնայ մը ունենար գլխուն վերեւ, Լըչանկի ընտանիքը անփոփոք յարկին տակ, արգարտօրինը, բարին, ազատօրինը, բարօրօրինը, խաղաղօրինը ընդհանուր օրէրը դառնային ու ոչ մէկ աչք արցունք լար: Փոխան արինի, բրտինք բափլը եւ ամէն կողմ պողարեւուն ըլլար... Բիրտ էր ու դաճան իրականութիւնը: Բոճակալոյրի՛նը, ճնուցի՛ (մար) ամէն տեսակ Չարիի:

«Վեր, դէպի բարձր՛ներ, Բեզաս», շարունակ սրբնթաց վարդելոյ, որովհետև Գաղափարի մարգարէն է թու լուսնդէն բամբին բաճմա: «Ճեղին Միտրո» իր սրտն կարիչ-կարիչ արին կը ճեղու կարօտով ու հայրեմարդճութեամբ բարաւուն, իր ազգին տառապանքներն ու յուր պիտի բանաստեղծ, ի, արչալուսներ պիտի վառ, որ աման շեշտի պէտք է, որ սիրտը կարիչ մ'արին հոս, մինչև որ իր գործին առջև Յիսուսը՛ն կանգուն հիծի, վերջանայ:

Բեզաս, Երագումից մէջ գո՛ւրջ... ճուղի վրայ, ընդգնա՛ով, մարաւո՛ւմով, պարբարով ունանակած՝ ստնական ու հօգը վրէժի Ասպետն է, որ կ'աշտանակէ. կ'երթայ Նեմեսիսը բանցողակե՛ր...

... եւ բանցողակեց, բանցողակեց...

«Աստուած էր ամէն գործ. —

Միս մը շտեղծի էր, — Նեմեսիսը, — կանգուն»:

Մարմնակն էր Արչարութեան ու Վրէժի Գիտոճին, որոնք առջև ժողովուրդ մը ամբողջ պիտի գար մըքնչկու ընկանկարութեան, բազանութեան, անբաժնութեան ու մանուսն դէմ «Վրէժ, վրէժ, Նեմեսիս»:

Համընդհանուր գարբերով պիտի բարձրանար «Ճեղին Չալն» ու Հայրենիքի ոգին վերածնէր Անբակներուն Մէջէն, ու օճէր կը գալարոճն հաւուն արինով լալեցան:

Դայարի, Ազատագրութեան ժամն էր, որ Լեղեկեայ գրչով կը բողաձաւոր հայ Երիտասարդութեան սիրտը:

«Ո՛ր պայմա՛ր, պայմա՛ր, պայմա՛ր կը գեցի՛.

— Չեղի ընձայ, Հայ Մարտիկներ — »

Մարտիկնէ՛ր, հին աստուածներու հրաբորք ոգիով սնած ճոր օրերու հերոսներ, ձեր արինէն ճոր բողոքը՛նք Արիս ձնին, որովհետև,

«Յանուն հայ մտուցնելուսն
Թափուած արիւնն անմեղին չի՛ մտնիր — ոչ...
Վաղն հողը դուրս պիտ' պտուրկայ
Արիւն ու տակ հասկեր աղի, կեանք մը նոր,
Վաղն այս բարի արինն վիբ պիտ' ելլին
Նոր սերունդի կարմիր կարմիր կակաչներ»:

Բեզաս, Մարգարտօրինցն արմանագրուած է.
«Ճեղին Չալնը» թա՛ Գանճիկ Արմուտնը:

«Ի՛նչ, խոյանք մ'այ, ոստում մ'այ»

թու աշխարհոյ է, որ կը բացուի «Հերանոս երկերով.
Երգ Ոյ՛ի, Գեղեցկութեան,
Երգ աստուածութեան Վանագնին ու Վանաստու-

րին.

Պերն հանգնէրպոյրինը Նաասարեան Տօնե-

րուն.

Երգ անճանութեան, օրհնութեանք ի՛նչ ակունե-

րուն՝ հարեւնական դաշտերուն,
Երգ դիցազական Գեթաբօր Հայաստանին եւ,
Հոճուրդօրին «Առաջին Մեղք»երուն, որ

«Ներճակ աղբիկն իր ներճակ ուր գոճեց»,
Երգ ասպետական սերերուն՝ հերոսներու

անկեղծ ու ամբողջական ինքնամատուցումին՝
«Հարե՛ից, որոն

«Ա, Բերուն մէջ սեւեռուն Տրդաս գինին իր խմեց»
գոյց մը արու ու աչքեր, շուր կ'ընկզմի մարդ

հեշտան, բայց դուրս կ'ընկ վերադարձ:

Մարտիչ երիվար, վե՛ր, վե՛ր բարձրացի՛ր, «Ներանոս երկբո՛ւնն ճեւ «Գողգոթայի Մաղիկներ» են, խաչի ճանապարհին վրայ իրենց պսակը բացած: Անոնց ընթրողը Հայ, Յիսուսի մը պէս տառապակոծ, իր փուշ պսակը տարաւ ասպետօրէն, մինչև որ, խաչի փոխան, ծաղին կապուած, աղեւանահար, մարմինը տեղի տուա: Ո՛ր յսեց կանչն գալկետար, գոր արմակեց յանուն իր ժողովուրդին.

«Մահապարտ Յիսուս,
Դուն որ բեւեռուած ռոճեր ունեցար,
Գրքս՝ ոտներուս.

Արին արկելով թափառեցան յար
Անբակներու եղիներուն մէջ:

Չանոնք շիրտ քոնք մը սիրական
Ոչ մէկ լակնի մէջ ասպնջական,
Ոսնամաններու կը հոսին մոխիրներ, —

Եւ շա՛տ են հայեր:

Ճամբան դժուար էր. սլացքին մէջ մահաշունչ քրորացումներ էին: Բայց, լույսն աղուոր է, առիքը-նող ու զգլխիչ: Անցիմադրկի է հրաւերը լույսին, որմ բերրողն իր արուեստը կը բանցակէ, կը բանցակէ աստուածներ, ու անոնց իմաստութեամբ տողորուն, կու տայ ինքզինք ամէնուն՝ հայրենիքին, ծնողքին, ընտանիքին, բանուորունիքին, Գաշաւերու Տղուն, որուն մէջ «եղծուած չէ՛ դրոշմն Աստուծոյ սրբանուր», Ընկեցեցկին: «Ողջո՛ւն բոլորին.— հողին ն մարդե-րուն»: Եւ, Մատենան անա... «Հէթանոս Երզրթուն, որ Վարուժանին երգն է պատմեր.

«Յաւն հանոյքին եւ հանոյքնիր Յալին»:

Սրաթոյչ Բեզաս, կը տեսնուին բարձունքները կատարին. բայց, կանգառ մըն այ՛ հանդերուն մէջ հայրենի, որ «հացին երգը»ն է շարակաւումաւ: Անդերուն մէջ, պարբեախասակ Սերմանողն է Նո՛ր Աստուած՝ հին աստուածներուն տեղ հերթանոս. Անոր մատներէն կեանք կ'իյնայ սկզբներն մէջ բերրի, որ Հա՛ցը սրբազան հասնի ամէն հալու սեղանին: Անցքիդ վրայ ողջուն Մշակները բարի, Սերմանողը չար, Տափանը, որ «յղկեց անդերը անհուն»:

Բեզաս, հրճուէ Առաջին Միլերով, եւ բա՛ց ռուհեղեղ հողի բոլրին, զոր զարնան Անճրեւներն են գրգռեր:

Բեզաս, Յորեանի Մովեր են, դիտ՛ ու տես ինչպէս գմբուխտին մէջ արտերուն, Գարնան կակներէն կարծիր՝ արեւ կ'ըմպեն:

Հասուն Արտին Հունճըք աղուոր է, Բեզաս.

«Հունճ՛ կը ժողվիմ՝ մանկաղով,

— Լուսնակը եարս է:—

Ակօս ակօս ման գաղով

— Սիրածս եարս է:—

Լս՛՛ հոնչը սալչեան, որոնք դիակի սալչը չեն սալես, այլ հունճրով, բարի բերքով բեռնաբարձ:

Գիտ՛ եզներն, որոնք բնութեան մէջ զոնունակ կ'արածին, մինչ զեղջուրը շերմուանդ, իր հունճրին երախայրիքը կը տանի Աստուածածօր Սեղանին:

Հետեւ, կազերէն մինչև աղօրիք, որ ցորենը կ'ըլլայ նաչին եւ,

«Եւ սալչերն այ նուուողիկն

Ոսկին բողած՛ լոյսով գտնան»:

Բեզաս,

Երազն ու Գուն իչար նգատակի կատարին. բանաստեղծը ո՛րք մնաց:

Վարդումիդ մէջ խելացնօր, ո՛րք ճգնդիր մարմինն անճան բերրողին: Ո՛րք անտառին, ո՛ր կիրճերուն եւ ո՛ր անգղին յօշոտիչ:

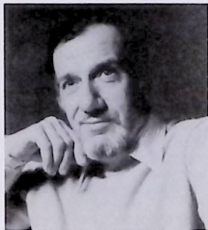
Բեզաս, հրեղէն ճի:

Ապրի՛ր դուն հոն, աստղերուն մէջ առանձին, բայց իմացի՛ր, իմացի՛ր իօսքը, իօսքը չարեք՝ ճաճ-բողին.

«Ո՛հ, ինչ փոչը կեանքը մեռնող,

Սրբոր երազը կ'ապրի,

կրքոր Երազն անմահ է:»



ԺԻՐԱՋՕ

Մնած է Պէլրուր, Լիբանան 1930-ին: Ուսանած է Ֆրէր Մարիստներու Երկրորդական Վարժարանը: 1961-66 Բարիզի Դ'Ecole des Beaux-Artsի մէջ կը հետեւի նկարչական բարձրագոյն ուսման:

Ժիշարօ տունաւ է բազմաթիւ աննատական ցուցահանդէսներ Ֆրանսայի, Լիբանանի, Հարատանի մէջ եւ մասնակցած նաեւ իմբրական նկարչական ցուցահանդէսներու: Ներկայիս հաստատուած է Նորթ Հոլիվուտ, Գալիֆորնիա:

«ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»Ի

ՃԻՐԱՋՕՆԻՅԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՆՅՈՒ

Մներ Երեքբաժնեան.— Ատեճաղետ

Սրբուն Մարկեան.— Փոխ տաննապետունի

Հիլոս Սանդիկեան.— Ատեճաղարունի

Երուանդ Չաօրեան.— Գանճապան

Հրայ Յովակիեան.— Իողորդական

Կարօ Ասատուրեան »

Աստղիկ մեղեհեան »



ՈՒՐԲԱԹ, ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 5, 6, 7, 1984

ՈՒՐԲԱԹ ԵՐԵՎԱՆԻ ՓԱՄԸ 8-ԻՆ
ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՓԱՄԸ 12-ԷՆ 8

ՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԷՍ

Ժ Ի Ր Ա Ք Օ

«ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ» ՍՐԱՀ
5300 White Oak Avenue, Encino



Ջրաներկ — Composition

ՄԵԿՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԿՐԹԱԿՆԵՐԸ 1984



ԴԻՆԳՉԱԲԹԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 11, 1984

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8-ԻՆ

«ՊԱՏՄԱ-ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՆՄՈՒՇՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ»

Դասախօս՝ **ՀԱՐՄԻԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ**

— Լուսապատկերներու ցուցադրութիւն —

«ԱԲԳԱՐԵԱՆ» ՍՐԱՀ

1200 CARLTON DRIVE, GLENDALE



ՊՐՆ. ՀԱՐՄԻԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Պրն. Հարմիկ Յակոբեան ճարտարապետն է Ֆրէզնոյի Սոդոմոն Թէհիբեան Յուշարձանին: Ան ծնած է 1928-ին Նոր Զուդոյ, և յաճախած Զուդոյի Ազգային վարժարանը: Տեղափոխուած է Թեհրան ուր ուսանած է «Դարեան» ազգ. վարժարանը մինչև 1935-36: Հայերէն ուսումը շարունակած է մասնաւոր դասընթացքներով և միևնոյն ժամանակ յաճախած է 5 պետական վարժարան:

Ան իր համալսարանական կրթութիւնը ստացած է Թեհրանի Պետական Համալսարանը, ապա Գայիֆորնիա, (U.S.C. և U.C.L.A.) համալսարան և վկայուած է իր և ճարտարապետ:

Իր գործոն մասնակցութիւնը բերած է Բայիֆորնիոյ ազգային կեանքին, բլլալով Լուս Աննիքոսի Հայ Սինֆոնիի երաժշտական ընկերակցութեան և Տօզ և Ալթր Ֆիլիպոս ազգ. վարժարանի առաջին ճիմնադիրներէն:

**ԿԼԵՆՏԷՅԻԼ ԼԱՄՍԶԳԱՅԻՆՈՒ
1984-1985 ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ**

- Հրայր Ասեռեան.- Առեմնապետ
Ալիս Սավուրեան.- Փոխ-ստեղծարար
Զատեն Արաշեան.- Առեմնապետ
Խաչիկ Տեր Մկրտիչեան.- Գանձապահ
Պողոս Մելքոնեան.- Գոյրապահ և Գրական-Գեղար-
տեստական պատասխանատու
Արսինե Քոզմասեան.- Խորհրդակցան
Մադիկ Զարկարեան »
Նանապետ Մելքոնեան.- »
Նուր Գասարեան »

**ԼԱՄՍԶԳԱՅԻՆ
ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԿՈՅԻ
ՄՍԱՆԱԺԻԿ**

• Մարտ 1984-ին, վարչութիւն կազմակերպեց Գինեան, գաղութիս բանաստեղծութի Տիկ. Սիրուն Պապիկեանի բանաստեղծութիներու երկրորդ գիրքի՝ «Վերջապահ Տոյրեր ու Շիրեր» անունով, լոյս տեսնելուն առիթ:

• Ապրիլ 1984-ին, տանկատարուցաւ Կոմիտաս Վարդապետի ձեռնդեան 125-րդ ամակը, պատշաճ յայտագրով մը: Օրումս բանախօսք էր՝ մեր գաղութի մտաւթականներէն Պր. Եզնիկ Բալայեան:

• Մայիս 1984-ին, Համազգային Լոս Անճելլոս մասնաճիւղի «Աճի» պարախոտըր ունեցաւ իր բացառիկ երոյրը: 700-էն աւելի հանդիսականներ վայելեցին անմոտանալի երեկոյ մը:

• Յունիս 1984-ին, Սան Ֆրանցիսկոյի մասնաճիւղի թատերական խումըր ներկայացոյց Շիրվան-զազլի «2ար Ոգին», բեմադրութեամբ դերասան Ռուրէն Պողոսեանի:

• Յուլիս 1984-ին, ինչպէս անցեալ տարիներուն, մեր մասնաճիւղ իր մասնակցութիւնը բերաւ San Francisco Fair-ին, հայ մշակոյրը և պատմութիւնը ծանօթացնելով օտարներուն:

• Այս շրջանին կազմուցաւ մեր մասնաճիւղի «Կոմուկ» պարախոտըրը:

• Մասնաճիւղս նաև ունի իր ուսուցիչ-ժամը, սրբ կը ծայնապփոփի ամէն Շաբաթ՝ սաստա, ժամը 9-10, KUSF կայանի 90.3 FM ձայնալիքի վրայ:

1984-1985 ՏԱՐԵՇՐԶԱՆԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

- Արս Թանմասեան.- Առեմնապետ
Եսթր Իսանակ.- Քարտուղար
Մորս Պանիկեան.- Գանձապահ
Սոնա Խաչատուրեան.- Խորհրդակցան
Արարս Պատղեան.- Խորհրդակցան

**ՌԻՉԸՐՏ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆԻ
ԳՆԱԼԱՏԱՏԱՆՔԻ ԺԱՇԿԵՐՈՅԹ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ ԶԱՆԶՆԱՍԽՈՒՄԸ**

- ԱՏՈՐԻ ԱՂՃԱՅԵԱՆ
ԱԼԻՍ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
ՀԱՅԿ ԱՐԲՄ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
ՄԷՐՈՒՆ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ
ՅԱԿՈՒ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ
ՌՈՒՐԻՆԱ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ
ՍԱԼԻ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ
ՍԵԳԱ ԲԱՂՈՅԵԱՆ
ԳՈՐԳԷՆ ԳԱՍԱԳԵԱՆ
ՀՈՐԻՆ ԳԱԼԵՊՏԵԱՆ
ՃՈՐՃ ԳԱԼԵՊՏԵԱՆ
ԶԱՐՈՒԿ ԳԱՊԱԳԵԱՆ
ՀՐԱՅՐ ԳԱՊԱԳԵԱՆ
ՍԱԳԻԿ ԳԻՐԶԵԱՆ
ՆՈՐԱ ԻՒԼԻՊԷՅԵԱՆ
ԶԱԼԷՆ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ
ՕՂԻԿ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ
ԼԵՒՈՆ ՄԱՐԱՇԵԼԵԱՆ
ՄԻՒԹԱՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ
ՅԱԿՈՒ ՄՍՐԵԱՆ
ՆՈՐԱ ՄՈՎԵԼ
ՊԱՊ ՄՈՎԵԼ
ՍԵՐԺ ՍԱՄՈՆԵԱՆՅ
ԲԱՐԳԷՆ ՍԱՍՈՒՆԻ
ՄԱՐԺՈՒԷՆ ՍԱՍՈՒՆԻ
ՀԱՅԿՈՒԸ ՍԵՐՈՒԵԱՆ
ԱՇԽԷՆ ՔԷՇԵԵԱՆ
ՀԷԼԷՆ ՔԷՇԵԱՆ
ՅԱՍՄԻԿ ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ
ՍՕՆԱ ՖԷՆՏՔԵԱՆ

Մշակութային ամսուայ ձեռնարկներուն ընթացքին, հայերէն և հայտիսեան հետ առնչուող գրքերու տարածման աշխատանքներուն իր նպաստը կը բերէ Հ. Ե. Գ. Արեմտեան Ամերիկայի Հ. Յ. Գ. Երիտասարդական Միութեան «Սարգարապատ» գրատունը:



ՅՈՎԱԷՓ ԹՈՐՈՍԵԱՆ



ՅԱՍՄԻԿ ՏԷՅԻՐՄԵՆՏԵԱՆ



ԱՐՄԷՆ ԱՆԱՍԵԱՆ

Յովսէփ Թորոսեան ուսանած է Երևանի Չայրովսքիի անուան երաժշտանոցին մէջ եւ ներկայիս Նորթրիճի Նախագահի շաբաթականի դաշնակի դասընթացքներուն կը հետեւի:



Յասմիկը ծնած է Պէյրութ, 1964-ին եւ յաճախած Աքսոր Գաւարճեան Ազգ. վարժարանը: Միջնակարգ բաժնէն սկսեալ ան յաճախած է Մեսրոպեան Ազգ. վարժարան, ուրտեղէն շրջանաւարտ ելած է 1982-ի Յուճիսին: 1983-ի Դեկտեմբերին, Յասմիկ կ'աւարտէ Սոյըր առևտրական վարժարանը, նետուելու համար կենցեքի գործնական սալարեզին մէջ:

ԼՈՒՍԻՆԷ ԹԻՐԱՔԵԱՆ-ՔԷԹԷՆՏԵԱՆ

Լուսինէ Թիրաքեան-Քէթէնեան ծնած է Հայաստան. երաժշտական ուսումը ստացած է Երևանի մէջ: 1975-ին կ'ընդունուի Կոմի-

Արմէն Անասեան ծնած է Երևան, 1963-ին: 1970-ին կ'ընդունուի Երևանի Սայաթ-Նովայի անուան երաժշտական դպրոցի բաժինը, եւ զայն կ'աւարտէ 1978-ին: Նոյն տարին ընտանեօք կը տեղափոխուի Լոս Անճելոս (ԱՄՆ):

Մեսրոպեան ազգային վարժարանի ուսման հետ մէկտեղ, կը շարունակէ իր ջութակի դասերը: Վարժարանը ասարտելէն ետք կ'ընդունուի Cal. State, L.A. համալսարանի երաժշտական բաժինը:

Բազմաթի հայկական նեոնարկներուն թէ՛ որպէս մենակատար, եւ թէ՛ որպէս նրազայիտմի ջութակահար մասնակցորդին ընթացած է:

տասի անուան երաժշտանոցը. 1978-ին կը տեղափոխուի Ա.Մ.Ն. եւ կը յաճախէ Ճիւլիարտի երաժշտական դպրոցը: Ան կ'ընդունեցած է Քարնէկի Հօլի եւ Լինքոլն Սէնթրի մէջ:

«ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»Ի ՄՈՆԻՏՅՈՒՆԻ ՄԱՍՆԱԺԻՒՂ

«Համազգային»ի Մոնիթրինգի մասնաճիւղը հիմնուեցաւ 1982-ին, հարիւր անդամներով:

Մասնաճիւղը իր կարելիք ըրած է կազմած է պարայիտմբ եւ գրական յանձնախումբ, որոնք փորձած են մշակութային մթնոլորտ ստեղծել շրջանին մէջ:

«Համազգային»ի Մոնիթրինգի մասնաճիւղը առիթ ունեցած է ներկայացնելու հայ մշակոյթը տարբեր շրջանակներու մէջ, շնորհիւ իր նորակազմ եւ խանդավառ պարայիտմբին:

Նորընտիւր վարչութիւնը արդէն իսկ կազմած է իր միանալ գործուն ուրեան ծրագիրը:

ՎԱՐՉԱՆԱՆ ԿԱԶՄ 1984-1985

- Ատենասպետ. - Նազարէր Մատտրեան
- Փոխ-Ատենասպետ. - Հեղինէ Հարպոյեան
- Ատենադպիր. - Իշխան Ճիւսպաշեան
- Գանձապահ. - Յակոբ Նափոնեան
- Անդրանիկ Գաւապեան
- Արա Հարպոյեան
- Յովսէփ Նալբանդեան
- Յակոբ Պաշտարեան
- Ֆիլիփ Փիլոսեան



ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 14, 1984

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ ՏԻՆ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՍՄՈՒՆՔ

ՅՈՎԱԷՓ ԹՈՐՈՍԵԱՆ	Դաշնակ
ՅԱՍՄԻԿ ՏԷՅԻՐՄԷՆՃԵԱՆ	Ասմունք
ԱՐՄԷՆ ԱՆԱՍԵԱՆ	Զուրթակ

«ԲԱՂՐԱՄԵԱՆ» ՍՐԱՀ
 900 West Lincoln Ave., Montebello

ՅԱՅՏԱԳԻՐ - PROGRAM

Bach, J.S.	Prelude and Fuge in D. Minor
Chopin, F.	Scherzo in B Minor, Opus 20, No. 1
Chopin, F.	Ballade No. 3, Opus 47 in A Flat Major
Kachaturian, A.	Toccatà

Հայաստանի Աղջիկները
 Մայր իմ Անուշ
 Ա.Բ.Գ.ի Դասը
 Ախ թամբար
 Մօր Ձեռքերը
 Լինել թե՛ Չի՛նել
 Կենդանություն Հայրենի
 Սերմանողը

ՅՈՎՀԱՅԱԷՍ ԾԻՐԱՀ
 ՀԱՅՈՒՍՏԵՂ
 ԵՂԵՇԷ ԱՐԳ ԳՈՒԲԵԱՆ
 ՅՈՎՀԱՅԱԷՍ ԹԻՌՄԱՆԵԱՆ
 ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿ
 ՍԵԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏՄԵԱՆ
 ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
 ԴԱՅԻՆԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ

Vitali, T.
 Kreisler - Pugnani
 Sarasatte, P.
 Մոլիսսա
 Baghdasarian, E.
 Brahms, J.

Chaconna
 Preludium Allegro
 Romanza Andaluza
 Միլանի Մառ
 Nocturne
 Hungarian Dance No. 6

Դաշնակի քննիչակցություն՝ ԼՈՒՍԻՆԷ ՔԷՏԵՆՅԱՆ - Piano accompaniment LUCINÉ KETENJIAN

ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԸ, ՄՇԱԿԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Դաստիարակ եւ մշակ, այս երկու բառերը յաճախ բով բովի գտած ենք թերթերու մէջ կամ ճառերու ընթացքին: Աճոնց նմանութիւնը սկիզբէն ակնբախ կը բռնի բոլորիս. այնքան ակնբախ, որ կը տափակեայ նոյնիսկ, կը պարպուի իմաստէն՝ վերածուելով անզոյն-անճանա հասարակ տեղիքի մը:

Եւ սակայն, կը բաւ որ բանանք Վարուժանի Սարսուռները (1906) ու կարդանք հոն տեղ գտած «Դաստիարակը», յետոյ բանանք Հացին Երզը (1921) ու կարդանք «Արտերուն հրատէրը», «Ճանքը», «Մշակները եւ ուրիշներ, որպէսզի այդ նմանութիւնը կերպարանափոխուի, դառնայ հիւանդի նոյնութիւն մը, որ զեղեկացած է արեւուն ու սերմերուն հրեղեմուղ զոյներով:

Այն ատեն՝ դաստիարակ ու մշակ ոչ-տափակ հանդիպում մը կ'ունենան եւ իրարու կը նային «նայալիին ջրհորէն»...

Հետաքրքրական է, օրինակ՝ նկատել թէ «դաստիարակ»-ն ու «Ճանքը կը սկսին միեւնոյն ձևով.

«Դաստիարակն է:

«Սերմանող է»:

Վերջապէս կ'որոշէ սահմանը. կտես է ուրիշ ծայր պիտի տայ ուրիշ աշխարհ մը. սերմանողին ու դաստիարակին դիմաց տարածութիւնն է. երէ առաջինին ոտքերուն տակ փոռող հողը գիւղակներէն մինչեւ հորիզոնները կ'երկարի («Գիւղակներէն հորիզոն կը տարածուի մեր մայրութիւնը հողի» — Արտերուն հրատէրը —), երկրորդին դիմաց եղող «քաղամ լին»ն. լին՝ որ ընդարձակ տարածութիւն կ'ենթադրէ:

Ինչպէ՛ս կտրել սահմանը. ինչպէ՛ս շքել վերջակէտը եւ հասնել հորիզոնին: Դաստիարակն ու մշակը աշխատանքը ընտրած են որպէս ճամբայ. մէկը «կը խօսի», «թող կը սպառէ», «միտք կը լլկէ», «շունչ կու տայ», իսկ միտք «կը կանգնէ», «կը պատու լանցն հողերուն», կը քրտնի, «ե՛ս՝ հո՛ս՝ հո՛ս՝ հո՛ս՝» շունչ կու տայ իր եզներուն, բոլոր կը բանայ, կը ցանէ:

Եւ իրենց աշխատանքին զոյնք արեւինն է, աստիւղինն է, կրակինն է ու լուսիին: Սերմանողին ցանած ցորենը աստղահար է — ցան —, սերմերը լուսնդէն են — ցան —, անոր բացողը բոլոր աշխարհայր է իշխնէ — ց —, սերմերուն «ճանանքը կը խրուի արտին սրտին մէջ — Արտերուն հրատէրը —, մինչ դաստիարակին «ճայնն աստղերէն, լուսնէ կու զայս», խոսքը «նոր»-ով պարբորում է, «ճառագայթներ» կը դէժ մանուկներուն մտքին մէջ:



ԱՆԻ ԱՍՏՈՒՐԵԱՆ

ԴՆՏԱԸ Ե՛ Պաղտատ: Ասարտած Պէլլորոսի Կուշան Փայլանէանն Ճեմարանը: Փարիզի Լա Կուլտիւր Մտղոյն համալսարանէն ստացած է «Լիսանս» գրտկանութեան մէջ:

Այժմ կը պաշտօնավարէ Ալէքս Փիլիպոս ազգային վարժարանին մէջ:

Լոյսը կ'ենթադրէ բան մը, որ չէ բտած արեւու բանաստղութիւններուն մէջ սլ. դասական պատկերին մէջ լոյսը խաւարին դէմ մարտողն է. հոս չենք կրնար ըսել նոյնը. հոս լոյսը էական տարրն է, կենքի եւ նուիրարբերութի մայրագոյն եզրն է, որ պիտի կրնայ հողին մերկութիւնը ողողել, ծածկել եւ կամ՝ մտնել փոքր տղոց «կիսարաց կոկոն ուղեղներէն» ներս: Հոս՝ լոյս, հող եւ խօսք կը շաղախուին իրարու:

Վարուժանի մօտ հողը միշտ իրական յատկութիւններով կը ներկայանայ. ան կ'ինքն է, որ կը սպասէ տղամարդու սերմին (սենք կը սպասենք կիներու լուռ ըղձանքով) — Արտերուն հրատէրը —) որպէսզի իր մէջ կը՛ պահէ ու դառնայ յղի («սեր մերկութիւն յղի» — Ա. Հ. — որպէսզի դառնայ մայր (սեր մայրութիւնը հողի» — Ա. Հ. —), հունձք բերէ (այանճո՛ւն վաղուան հունձքերուն) — Հերկիւր —):

«Դաստիարակի» մէջ կարելի չէ անշուշտ ստույին, սերնդարանական այսբան յստակ ակնարկութիւններ ճեմարել, հաւանարար այն պատճառով, որ Վարուժան աշակերտական սեղաններու վրայ գրած էր զայն եւ ճիւղը ինքնին կ'արգիլէ կարծես վերոյիշեալ բաղդատութիւնները («զգոյշաւոր հպումներ» արդէօք անգիտակից արգելքի մը հետքերն այ չե՛ն կրեր). բայց, վերջ ի վերջոյ արդիւնքը նոյնն է դաստիարակին պարագային սլ. երբ ան «սեր կը ցանէ», «ճառագայթներ կը գտնուի» եւ... ամենէն կարեւորը՝ իր արհնը կը փոխանցէ մանուկներուն («թի կենանքն է որ կ'անցնէ ուրիշին»):

Դասարանն այ ուրեմն, հողին պէս՝ իրական սևու կը զգնէ ու այնքան ատեն որ կ'պատահով դաստիարա-

կին կեանքին շարունակութիւնը («իր կեանքն իր սանձերուն մէջ կ'ապրի դեռ»), «ծնած է» անոր խօսքը ու «բարեխեր» ըլլալուն համար՝ կրնայ՝ ճնի՛ կն՛ր խօսքեր, կն՛ր կեանքեր:

Լուսաւոր սերն-խօսքին, մշակ-դաստիարակին, հող-դասարանի միջև Լուսակին մը կը ստեղծուի, որուն գիծերուն ըզմզմէլն հոսանքը անդադար կը շարի: Փոխազն՝ անդադարն լուսաւորմը կը յանգի այս տարազին՝

Տոի լոյս և առի լոյս:

...

Գահելի Վարուժանի ձեռնգրեան հարիրամակին առիթով կ'արժէ մտածել վերի տարազին մասին և յորեկեանկան հանդիսութիւններէն անդին անցնելով՝ կարգ մը խորհրդածութիւններ կատարել այսօրուան դաստիարակ-մշակ զոյգին մասին:

Ի՛նչ կը պատահի, օրինակ՝ այսօրուան դասարաններուն: Գաստիարակը տակաւին կայ և սակայն, տեղ մը, բան մը սխալ կ'ընթանայ. սերնը կը ցանո՞ի՝ ցորենը չի հասնիր. մենք մեզ չխաբար տարեկան լարտեական հանդէսներու երևութիւններ «հունձք»ով, ո՛ր սեղ լոյսը ստացողները և զայն վերադարձնողները, արդէն դաստիարակ-մշակ հասարակութիւն խախտած է, ըսել է թէ դասարանը կորսնցուցած է իր «իգականութիւնը», չ'ընդունիր լոյսը սերնէր մշակին և կամ՝ պարզապէս ամլացած է, ուրեմն՝ ճիւղաց:

Քիչ մը ակեր անդին երբայով, կարելի է մտածել նոյն ի՛նչն Վարուժանի մասին՝ այսօրուան դասարանէն ներս: Ի՛նչ տեղ կը գրաւէ ան հայ աշակերտին մտքին ու հոգիին մէջ. գոյութիւն ունի՞ անք մը, որի՛ն Վարուժանը հասնի այսօրուան հայ պատանիին:

Կարելի է տակաւին երկարել շարքը հարցումներուն, որոնց պատասխանը դժբաղդարար ուրախանալու առիթ՝ չ'ընձայել մեզի, ժխտական չըլլալու անգով հանդերձ, կրկին դժմ յանդիման կը գտնուինք հեռադրկի իրականութեան՝ ո՛չ, Վարուժանը ներկայ չէ մեր մէջ, մեր աշակերտներուն մէջ. այսօրուան դաստիարակը կարծես անկարող է հունձը հասցնելու, իսկ դասարանը փոխած է սեղը...:

Անշուշտ կարելի է նաև րոնկ պատճառներն ու պայմանները, որոնք տուն տուն են այս իրողութեան. մեր հողին վրայ չըլլալը՝ թիւ մէկ, ժամանակի հետադարձութիւնը՝ թիւ երկու, դասասանձման արդի միջոցներուն չկիրարկուիլը՝ թիւ երեք. պոսիվիզմներուն հոգեմտաւոր նոր կառույցը՝ թիւ չորս, և այլն...

Այս բոլորը վստահարար կ'ան. անոնցմէ մէկ երկուքին լուծումը հասանար օր մը գտնուի, երէ յաջողե՞ր գաղափար, նիւթական և գործնական միտք շողակակ իրարու և արդիւնաւտ ըլլալ. (Վարուժանի հացին երգը՝ փնտու, Վարուժանի գործերը՝ պատկերագրողուն՝ օրինակ...):

Բայց հիմնականը այդ չէ խորքին մէջ: Հիմնականը (և ցաւալից) այն է, որ մենք դարձած ենք մշակոյթի ժողովուրդ ըլլալ: Ի՛նչ «մշակոյթի ամիսները» ձևական են ու ծխակալ: Վարուժանը մեծարկն այ ինքնին կը

դառնայ մակերեսային և խարտիկ արարք, երբ մենք մեր ասորեսային ընթացքին ա՛յլ Վարուժան չենք կարդար, երբ սկսած ենք մտահոգուիլ մեր գաղակենկարդար, երբ սկսած ենք մտահոգուիլ մեր գաղակենկարդար, երբ սկսած ենք մտահոգուիլ մեր գաղակենկարդար...:

և մեր հայ դաստիարակներուն «արժանապատուութիւնը կ'ոտնակոխենք թիչ մը ամէն օր:

Եթէ ինչպէս և կ'ուզենք մեծարել Վարուժանը և անոր ընդմէջէն՝ հայ գրականութիւնը, լեզուն, մշակոյթը, այն ամեն օրօքափենք կեղծիքները, հաղորդուի՞րք, այն ամեն օրօքափենք կեղծիքները, հաղորդուի՞րք, այն ամեն օրօքափենք կեղծիքները, հաղորդուի՞րք, այն ամեն օրօքափենք կեղծիքները: Թէ ոչ, օր մը պիտի փոխանցենք մեր գաղակներուն: Թէ ոչ, օր մը պիտի գայ, որ Սարաֆեանի բառերով ըսենք. «Ի՛նչ ընել պէտք էր որ ևս չըրի, որ զիս ընդունէր լոյսն ու տայի լոյս...»:

ԱՆԻ ԱՍՏՈՒԲԵԱՆ

ՄԱՍԼՈՅ ԱՍՈՒԿԻՍ

Համազգային Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանային Վարչութիւնը մամուլ ասուիլ մը տաւ, 13 Ապրիլ 1954ի երկուշաբթի, Հոյիվուտի «Կարապետեան» սրահին մէջ, ի ներկայութեան հայ մամուլի, ձայնագրիչի ու պատկերասփիռի ներկայացուցիչներուն, մասնագիտելու անդամներուն և «Համազգային»ի բարեկաններուն:

Վարչութեան ատենակալը Գորպիզ Գասապեան ասուիլիս բացումը ընելով, խօսեցաւ Մշակոյթի ամսուայ նպատակին մասին: Ապա խոշոր գիծերով ձեռնարկներուն ըզմանոր պատկերներուն ստիւլ ետ, հրապարակեց ձեռնարկներուն համադրութեան պատասխանատու՝ Տոքս. Օճեկի Քէշիշեանը, բացատրելու և մանրամասնելու «Համազգային»ի Շրջանային Վարչութեան ու Լուսակներու շրջանի մասնագիտելուն Հոկտեմբեր ամսուայ համար ծրագրուած գործունէութիւնը: Տոքս. Քէշիշեան մանրամասնօրէն ներկայացուց արդէ կազմուած մանրուց ամսուայ մը յայտագիրը, յիշելով իրաբանչիւրին նպատակը, ժամանակը, տեղը, նիւթը, դերակատարները: Ան յիշեց նաև, Համազգայինի երկու այլ մասնագիտելիք՝ Ֆրանկոն և Սան Ֆրանսիսկոն, որոնք սեզմն հետո գտնուելով, պիտի ունենան իրենց յատուկ յայտագիրները:

Յատկեց նաև թէ ձեռնարկներու ընթացքին պիտի ըլլայ հայ պատմութեան ու գրականութեան վերաբերեալ գրքերու ցուցադրութիւն:

Որպէսզի Մշակոյթի ամիսը յաջողութեամբ պատկուի, Տոքս. Քէշիշեան կոչ ըրաւ ներկաներուն, որ աստար հանդիսանաւ «Համազգային»ին, իրենց ներկայութեամբ, գրութիւններով կամ յայտարարութիւններով:

Կազմակերպութեամբ «Համազգային»ի Լուսակներու մասնագիտելիքը, եղաւ նիւթագիրութիւն:



«ՈՍԿԵԴԱՐԵԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹԸ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ»

Դասախօս՝ ԿԱՐՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՀԱՅ ԿԵԴՐՈՆ

410 W. WASHINGTON BOULEVARD, MONTEBELLO

ԿԱՐՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Հայագիտական բարձրագույն ուսումը ստացած է Լիբանան, Կիլիկիոյ Կարողիկոստրեան Անթիլիասի դպրեվանքը, որոն Ընծայարանէն շրջանաւարտ եղած է 1950-ին:



1950-51-էն սկսեալ նուիրուած է ուսուցչական ասպարէզին:

1952-ին, նշանակուած է տնօրէն Գամիշլիի Ազգային Երկս. Բարձրագոյն Կարծարանին:

1962-էն 1964 պաշտօնավարած է Պէլլորոսի Հայ Աւետ. Գողճին մէջ, իբրև տնօրէնի օգնական եւ պատասխանատու նախակրթարանի բաժնին:

1964-ին, կը հրապարտի ստանձնելու Պորն-Համոտի նորահաստատ Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան Ազգ. Երկրորդական Վրժ. Տնօրէնութիւնը:

Իր արդիւնատր պաշտօնավարութեանց առ ի գնահատութիւն, 1978-ին, Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետին, Երանաշնորհ Տ. Խորըն Ա.Ի կողմէ կը վարձատրուի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան շքանշանով եւ համապատասխան պատուագրով:

1978ին ընտանեօր փոխադրուած ըլլալով Լոս Անճելըս, կը պաշտօնավարէ Էնտինոյի Ազգ. Ֆերանէան Երկրորդական Վրժ. մէջ, որպէս հայագիտական առարկաներու ուսուցիչ:

Իր պաշտօնավարութեանց տարիներուն, Պրն. Կ. Պետրոսեան գործօն մասնակցութիւն բերած է հասարակական մեր կեանքին՝ աշխատակցելով հայ մամուլին եւ լաճախ մաս կազմելով գաղափարական, մշակութային, մարզական կազմակերպութեանց վարչական մարմիններուն:

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԵՒ «ՀԵԹԱՆՈՍԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ»Ը

Գրեց՝ ՕՇԻՆ ՔԷՇԻՇԵԱՆ

Դանիել Վարուժանի նկարագիրը կերտում է գլխաոր երեք միջավայրերու մէջ — գաւառ, գիշերօթիկ վարժարան եւ քաղաք:

Մինչև 13 տարեկանը մնաց գաւառ, Բրզնիկ գիւղը: Եւրջ 8 տարի գիշերօթիկ՝ Մորառ Ռաֆայելյան եւ Կանոթի համալսարանը, Պէլճիբա: Կեանքին վեց տարիները ուսուցիչ եւ տնօրէն, երեք՝ գաւառ, երեք՝ Պոլիս:

Այս կարճ ժամանակաշրջանին մէջ Վարուժան պահպանողական (գաւառ եւ Միխիթրեան վարժարան) եւ ազատական (Կանոն եւ Երոպա) մրցողորտի մէջ ապրել լետու, կրկին պահպանողական շրջանակ մտաւ գաւառի մէջ իբրև ուսուցիչ եւ վերջապէս կրկին Պոլիս:

Երբ նկատի ունենանք իր կարճատև կեանքը (31 տարի) ու մանաւանդ իր արտադրողական շրջանը (շուրջ 15 տարի), անտարակոյս կը նկատենք որ ընդմաստ եւ արգասաբեր եղած է իր կեանքը՝ երկնելով մօտ 250 թերթուաներ, ժամատարակէ 200 նամակներ, որոնք պատմական, ժամանակագրական ու մանաւանդ հոգեբանական վիճակին մասին աստաճ կը հայտարարեն իր կեանքը ուսումնասիրողներուն համար: Այդ նամակները լոյս կը սփռեն նաև ժամանակաշրջանի բարբերուն ու ապրելանիւնի վրայ:

Ճակատագրական կ'ըլլայ իր Պէլճիբա մեկնելը 1905-ին ու մասնատրարար Պէլճիբա գտնում շրջանին միտքը կը բացուի ազատախօն շարժումներու առջև եւ կ'ընդունի ամէն բան, կը մտնէ իր ամբարած գիտութիւնն ու ուսումը՝ մեծ ուսանանքու մէջ ծաղկան ու ծաղկող մշակութիւնները ներծնկելով, ինչ որ կարելի էր Խաւիոյ եւ Պէլճիբայի արուեստի գործերով հիացած ու լիցքատուած:

Թէլոլիկն գրած մէկ նամակին մէջ այսպէս կ'արտայայտուի. «Երկու միջավայր ազգած եւ վրաս — Անկեսիկը իր Թիցիանով եւ Զլանտըրը իր Վան Տեքներով» (Վան-Տայք): Առաջինին գոյնը եւ վերջինն բարբարոս իրապաշտութիւն յօրհանման կ'ընդուն...» (Նոյ, 1, 1908, Կանոն):

Հոյակերտ արձաններու, շրկ գեղանկարներու եւ փառատը ճարտարապետական կործանքի ազդեցութեան տակ, չանձա կը վերլիճ գաւառը՝ Սեբաստիան, հայ կեանքը՝ Պոլիս, ու կը գրէ Արշակ



ՕՇԻՆ ՔԷՇԻՇԵԱՆ

Օշին Քէշիշեան, ծնած Երուսաղէմ, ազգային կրթութիւնը ստացած Լիբանան, շրջանաւարտ է Քալիֆորնիոյ Նահանգային Համալսարանէն. խմբագիր-հրատարակիչ «Արմինիոն Օպըրվոր» շաբաթաթերթի, գեկոյցներ կարդացած է անմիջական գրողներու եւ քալիֆորնիական գրողներու համագումարներուն:

Կը դասախօսէ հայ գրականութիւն Ամերիկահայ Միջազգային Գոյշեհին մէջ:

20-ականներին:— «Գաբրիով ընդհատում տոնմային փառայի քաղաքակրթութեան թելը ձեռք առնելու եւ շարունակելու է: Այդ մարտահիւս թելը խզում ընդհատում է Բագրատունեաց դարաշրջանին, Անիի անրակներուն փաթրտում ըլլալուն համար... Ե՛րբ պիտի դառնան հերանոտութիւնը եւ հին յաղթութիւնները, զոր վաստկելու համար հերոսներ պէտք էին՝ այլ ո՛չ դիւանդոտութիւն» (Հոկտ. 4, 1905):

Որիչ առիթով մը կրկին 20-ականներն կը յայտնէ թէ «Հերանոն կեանքը օրէ օր զիւ կը գրաւէ. եթէ այսօր կարելի ըլլար կոծելն կը փոխել եւ սիրով կ'ընդունէի բանաստեղծական հերանոտութիւնը» (Յուն. 1908):

Օսմանեան Սահմանադրութեան հռչակումով 1905ին, ժամանակաշրջան քայլ եւ իսպախիկ ազատութեան շրջան մը կը սկսէր Պոլսու մէջ մանաւանդ, եւ մտատրականներ, լուսարարում այդ երևոյթն, ետուն գործունէութեան մը նախաքայլերը սկսած էին առնել, հակառակ անոր որ 1909-ի գարնան Առասնայի ցարդը տեղի ունեցած էր: Կեանքը սկսած էր շարժիլ եւ ազատական գաղափարներ կը ստանալէին մրնոլորտին մէջ:

Վարուժան, աւարտելով Կանոնի համալսարանի քաղաքական գիտութիւններու բաժինը, փոխանակ Պոլիս երթալով, մեկնեցաւ գաւառ, իր ծննդավայրը, քանի մը տարի ուսուցչութիւն ընելու: «Մենք այնքան

մեծ ենք, որքան որ հողէն կը խմբեն մեր զգացումները: Ամէն ինչ հող է: Գեղի մեր պապերուն: Ըր է՛ր դպիսի ստանածները» (Գեղերէնի ժիզմունքներն ուղղուած ճառակ, Նոյեմբեր, 1905):

Սակայն շրիմացաւ գաւառի պահպանողական ու կաղապարած մտայնութեան սահմանափակումներուն, երեք տարի ետք անցնելով Պոլիս՝ 1912-ի ամբար:

Այդ շրջանին հրատարակութեան տրուեցաւ «Հերթանու երգեր» հատորը, որ իր շորորոջ մատակարար էր: Կարգ մը բանաստեղծութիւնները լոյս տեսած էին մամուլին մէջ, և գրուած էին նոյնիսկ 1904 թուականին, սակայն Կանտի մէջ լղացած էր գանձեր մէկ կողմի տակ առնելու գաղափարը:

1912-ին հրատարակուած այս հատորը (մեկնաբանութեամբ Յովհաննէս Պալեանի), հրապարակ իրաւա յաջորդ տարուան սկիզբը և անմիջապէս որոշան խօսակցութեան նիւրջ դարձան: Հակառակ կարծիքներ որդղեցին մրցողութեւ և 1913-ի Ապրիլ 16-ին, տեղի ունեցաւ հրապարակային գրական ատուիս, քննելու համար «Հերթանու երգեր» հատորը: Այդ հասարակութիւն լսուեցան կարծիքներ Գրիգոր Ջահրապի, Յակոբ Սիրունիի, Տիգրան Չոկիւրեանի, Եղորտը Գոյաննեանի, Տօքս, Արմենակ Բարսեղեանի, Թորբէն Ջարգարեանի և Գ. Սամակի:

Ինչպէս յաճախ, այդ շրջանին ալ կեանատրներն ու փարիսեցիները կը սլաքային հրապարակին վրայ, իրենց ժանգիքները մարձած ազգային-գրական կեանքի մէջ: Վարուած մնաց վեր այդ բոլորէն և շահաց մտք վարագոյրը բանալ՝ ճշմարտութիւնները շեփոթելու իրենց պարզութեան մէջ, իրենց մեղկութեան և նախնական վիճակներուն մէջ, անցան շարքի — որոնելու և ցոյց տալու նոյնիսկ գեղեցիկը:

Իր ճատերով և յօդուածներով վեր առաւ հայ ոգին, հայ բանն ու գիրը, լետադարձ ակնարկով պեղեց հայոց պատմութիւնը, երբայտ խորեք, վերակերտելու համար մեր ինքնութիւնը, գտնելու համար իսկութիւնը — պարզ, գեղեցիկ, ազատ և ունեղ:

Այս մրցողութիւն մէջ էր որ «հերթանական շարուն» մը կազմադրուելու փրայ էր գլխատրութեամբ Դանիէլ Վարուճանի, Յ. Սիրունիի և Անարոնի, գրական խմբակի մը պիտակին տակ: Սակայն ներքին հարցերու պատճառով 1912-ի այդ փորձը, որ պիտի կոչուէր «Աստղատուն», ճախլեցաւ, հակառակ անոր որ Սիւմանթոս, Վահան Թէրեան, Կոմիտաս, Յակոբ Օշական և ուրիշներ լաւ տրամադրուած էին:

Յաջորդ տարին, 1913-ին ազգային կեանքը նոր թափ ստացաւ ի մասնատրի երկու մեծ, համագործակցութեան մշակութային ստանկատարութիւններու արիթմով: Անոնք էին հայ գիրքերու գիտի 1500-ամեակը և հայ տպագրութեան տօնը, որոնք նոր արիշ ներարկեցին մտաորակաւ շրջանակներուն, նոր կեանք ու լաւատեսութիւն, ազգային գիտակցական

վերեմնիւում, իսկ ոմանք ներշնչուած այդ տօներէն, գեղարուեստական ձևատրում տուին իրենց ներաշխարհին մէջ շարժող զգացումներով՝ երգելով փառքը հայ գիրքին («Ս. Մեսրոպ» Սիւմանթոյի):

Դանիէլ Վարունով Յ. Սիրունիի նետ կրկին գրական շրջանակ ստեղծելու մտադրութեամբ ձևոնարկեց «Նասասարը» տարեգիրքերու հրատարակութեան: Գծախառքար միայն մէկ հատոր լոյս տեսաւ 1913-ի անշահն, սակայն կը կրէ 1914 թուականը, հրատարակուած Եփրատ գործակալութեան կողմէ: Այս լոյժ թանկագին հատորը բանի մը տարի առաջ Փարիզի մէջ կարողացաւ գտնել, ուրիշ հին տարեգիրքերու և պարբերականներու նետ: «Նասասարը» 338 էջերէ բաղկացած արժէքատու տարեգիրք մըն է, որուն աշխատանքն է յայտնի գրեթէ բոլոր գրողները — Անարոն, Ջարգարեան, Ռրերեան, Երուանդ Օտեան, Ճահան Նարայի, Թլկատիցեցի, Մեծարեան, Կոմիտաս, և ուրիշներ:

Գծախառքար «Նասասարը» մտքը մը, կամ ծանօթութիւն մը չի տար նպատակին կամ հանգանակին մասին, սակայն իբրև վերջաբան, յայտնել է ետք թէ «նպատակ գործ մը պատրաստած ըլլալու յաւակնութիւնը չունի բնան», խմբագրութեան կողմէ կը գրէ.— «Բայց այն իտէալը՝ որով գտնակցուած է ան իր այս գտտ գրական և գեղարուեստական ձևոնարքին մէջ, և այն համակրութիւնը՝ գոր մըր լաւագոյն գրողներն ու արուեստագէտները կողմաստեան սահմաններէն ստիցն թէ անդին, նորիած են այս գործին, ամէն վստահութիւն կու տայ թէ «Նասասարը» նետգրեալ պիտի դառնայ հայ արուեստի լաւագոյն ուժերուն խանդավառութեան մէկ օճակը, և համետ խթան մը հայ ինքնութիւնը գրականութեան ու գեղարուեստի վերածաղկումին համար:

Վարունով յայտնած է այն կարծիքը թէ գրական հանգանակէն անկի մատուցուած երկը ինքնին պիտի ապացուցէ սկզբունքը, որովհետև որակաւոր գործեր միայն պիտի ուզէր հրատարակել:

Տարեգիրքին առաջին ստեղծագործութիւնը բանաստեղծութիւն մըն է «Նասասարեան» վերնագրով՝ գրուած անճերտութ օր մը, հապկնպով, սակայն իբրև ճախարան և խօսք կը նկատուի այդ գոհարը:

Երկրորդ տարուան նիւրեց մը պատարաստ էին, բայց վերահաս աղէտը փճացուց ամէն բան:

Հերթանական ոգին շարունակելու մտադրութեամբ և գեղարուեստական բարձր մակարդակի մը նետակարգով, նոյն շրջանին, «Նասասար» իրևումէն ետք, Կոտասն Ջարեանի և Յակոբ Օշականի գլխատրութեամբ լոյս կը տեսնէր նոր ամսագիրք մը՝ «Մեհենան», որուն գործունէութեան մասնակցուան նետ Դանիէլ Վարունովն բանի մըր ամիս, սակայն նետացաւ այդ խմբակէն, Կոտասն Ջարեանի նետ գրական վճ մը ունեցաւ: Նոյն նպատակով ամբար կաւած և նոյն բարձր մակարդակը որոնելու ձգտումով այդ խմբակի ալ կարճատև կտրեր մի ունեցաւ ու հրատարակեց միայն երկու թիւ «Մեհենան»:

«Մշակոյթի Օր»ուան Մասնակիցները

ԽԱՉԻԿ ԱՐԱՐԱՍԵԱՆ

Ժողովրդական արուեստագետ, ամուսնի վարպետ, հանրաժանօր անոն է Խաչիկ Արարտեանը:

Մեր հանդէսներուն եւ հասարակներուն գեղարուեստական յայտագիրները իրապէս կը դառնան փայլուն, երբ կ'ամուսնի Խաչիկ Արարտեանը:

Որովհետեւ, ամուսնը ապրում է Խաչիկ համար: Կի՛րք: Ան կ'ապրի իր արտասանած իրարանջիւր բառին, իրաբանջիւր նախադասութեան իմաստը: Իր բնատուր ձիրքով կենդանի ապրումի կը վերածէ հեղինակին ստեղծագործութիւնը: Կը ստեղծէ յուզումի ու խիճդի, ի հարկին՝ պտոթկումը, զայրոյթի կամ հեզասան քնքրուչութեան պահեր:

Որովհետեւ, Խաչիկ Արարտեան է՛ նաեւ արժէքաւոր դերասան: Անճոռանայի տիպարներ ստեղծած է ան:

Արուեստի վայելք է զինք ունկնդրելը:

«ԱՆԻ» ՊԱՐԱՍՈՒՄԲԸ

«Համազգային»ի Լուս Անճելրաի մասնաճիղին «ԱՆ» պարախումբը, արդէն տասը տարուայ կեանք ունի գաղութի մէջ եւ իր բազմաթիւ կայրներով կրցած է ինքզինք պարտադրել գեղարուեստի պարային աշխարհին, հայ ժողովրդական պարերու զեղեցիկ ու ներդաշնակ կատարողութեամբ:

Պարախումբը հիմնուած է 1974-ին: Պարուսուցներն են Սիւզի Բարսեղեան-Գարրիբեան եւ Եղիա Հաչուբեան: Երկուքն ալ պարարուեստի մէջ ունին հարուստ կրթութիւն եւ փորձառութիւն:

1915-ի սկիզբներուն, բոլիսպ ամպիր սկսած էին կուսակալուի բրբանայ երկնակամարին վրայ եւ շարագուշակ լուրերը տարածուիլ ամբողջ քաղաքին մէջ: Շարք մը մտաորակներ հետագայ էին թորրիայէն, իսկ ուրիշներ բարստոցներ կը փնտռուին, փնջ բորք ոստիկանները ձերբակալութիւններու սկսած էին:

Վարուամն ես կը ձերբակալուի եւ կ'արտորի Ապրիլ 11-ին: Իսկ ստույգ աղբիւրներու համաձայն, բորք բորեհներ Օգոստոս 26-ին, անանկի պամանակուր մէջ կը խողովողն 31-ամեայ Վարուամը, որ անբնա իսար ուներ տակալին բնծայարեղելու հայ մշակոյթի մենեանին...

ԺԱԿ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ

Ժագ Յակոբեան ծնած է Երուսաղէմ: Յանձնարած է «Գալուստեանց Ազգ. վարժարանը եւ «Պէրպլեան» գոլէճը, ապա Խորոնճիշ ֆրանսական գոլէճը, Գահիրիի մէջ: Վկայուած է ղեկագործ, Գահիրիի ղեկագործական համալսարանէն, 1942-ին: 1956-ին, կ'անցնի Պէրոքը, ուր ուսուցչական պաշտօն կը վարէ մինչեւ 1965: Հոնկէ կրկին կը գաղթէ Աւստրալիա, ընտոյ՛ Ամերիկա, 1967-ին:

Սկսած է գրել նախ ֆրանսերէն լեզուով: 1938-ին, լոյս կը տեսնէ իր անդրահին թերթագիրքը՝ «Գաղտնի ժամբան», որ կ'արժանանայ քննադատ Իլիկոյ Աղրալեանի բարձր գնահատութիւն: Անոր կը հետեւին ուրիշ հատորներ:

Ժագ Յակոբեան հոգևոր վերածնունդ մը կ'ունենայ 1948-ին:

Ինքկայիս կ'ապրի Փասսաթինա, Գալիֆորնիա:

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԲԱԳՐԱՍՈՒՆԻ

Քրիստափոր Բագրասունի ծնած է 1929-ին: Ուսումը ստացած է Պէրոքի Համազգայինի Յեմարասին եւ Ամերիկեան Համարարանին մէջ: 1964-ին փոխադրուած է Լուս Անճելը, ուր շարունակած է իր ուսումը, հետեւելով Ֆրանսական Գրականութեան, Լուս Անճելրաի Կոմանդային, ապա՝ Գալիֆորնիոյ Ըրվայն համալսարաններուն մէջ: Եղած է ուսուցիչ: Վարած է «Առաքարգ» օրաթերթի խմբագրի պաշտօնը: Փասսաթեանց է Լուս Անճելրաի Ազգային վարժարաններուն մէջ: Ինքկայիս կը դասաւանդէ պետական վարժարանի մէջ:

«ԱՆՈՒՆ» ԵՐԳՉԱՍՈՒՄԲԸ ՊԼՏԱՄԱԳԱՆԸ

1982-ին Համազգայինի Կլէնտլիի Վարչութեան հրատարակած մասնաբո շնորհ Գասպարեան ստանճնէ «Անուշ» երգչախումբի ղեկավարութիւնը: Երկու տարուայ կարճ ժամանակաշրջանին ան արդէն փնտռուած ներկայութիւն մը դարձած է մեր գաղութին մէջ, որ հերկայացուցած որակաւոր յայտագիրներուն համար:



«Համազգային»ի Լուս Աճճելլի մասնաճիղի «Աճի» պարախումբի աղջիկներու բաժինէն մաս մը Այս տարի, Նոյեմբեր 10-ին, Էմպէստոր պանդոկին մէջ պարախումբը իր հիմնադրութեան տասնամեակը կը տօնէ:



«Համազգային»ի Կլէնտլլի մասնաճիղի «Աճուշ» երգչախումբի անդամները



ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21, 1984

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 7-ԻՆ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նովորոսած՝

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ

Բանախօսներ՝

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԲԱԳՐՍՏՈՒՆԻ ԺԱԳ. Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԿԼԷՆՏԷՅԼ ՀԱՅ ՍՔՈՒԼԻ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ
1440 East Broadway, Glendale

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ԲԱՑՄԱՆ ԽՕՍՔ

ԳՈՌԹԷՆ, ԳԱՍԱԳԵԱՆ,
(Շրջ. վարչության Առևտրային)

ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ

«ՀԱՄԻԶԳԱՅԻՆ»-ի Կլեմենտի Մասնամիջ
Վեկավար՝ ՀՈՎԻԿ ԳԱՍՊԱՐԻԱՆ,
Գաղմակ՝ ԱՆՈՒՆՏ ԳԱՍՊԱՐԻԱՆ,

«Հունձր»

Գ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ, — Գ. ԱԼԷՄԵՈՒՀ

«Երևան»

Ա. ԳՐԱՆԻ — Ա. ԽԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ,

«Հարկերի և հարկերի հետ»

Յ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ, — Ա. ՅՈՒՐԻՍՏՐԱՅԻՆՅԱՆ,

Մեներգ՝ ԱՆԻ ԳԵՄԻՐՆԵԱՆ,

ԱՄՄՈՒՆՔ

ԽԱՀՎԻ ԱՐՄԱՐԵԱՆ,

«Ջարդախի հետոսած» - Գ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ,

«Վարձակի Պարր» - Գ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ,

ԽՕՍՔ

ԺԱԳ. Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ,

Գաղար

ԳԱՐԱԽՈՒՄԲ

ՀԱՄԻԶԳԱՅԻՆ՝ Լուսինեյի Մասնամիջ
Պարտադրանք՝ ԷՎԻԱ ՀԱՇՈՒՄԵԱՆ, և
ՈՒԲՉԻ ԲԱՐՄԱՐԵԱՆ, ԳԱՐՔԻՆՅԱՆ,

«Կապուչին» - ԽԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ, ԱՆՏԻՍՏԵԱՆ,

«Մարդաբանություն» - ԺՐՎՈՎՐԳԱՅԱՆ,

«Հարաբարդի եղնիկ» - Ա. ՀԷՔՈՒՐԵԱՆ,

Մեմորալար՝ ՈՒԲՉԻ ԲԱՐՄԱՐԵԱՆ, ԳԱՐՔԻՆՅԱՆ,

«Մասնայ պարեր» ԺՐՎՈՎՐԳԱՅԱՆ,

ԱՄՄՈՒՆՔ

ԽԱՀՎԻ ԱՐՄԱՐԵԱՆ,

«Ցան» - Գ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ,

«Վանապն» - Գ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ,

ԽՕՍՔ

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԲԱԳՐՍՏՈՒՆԻ



ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25, 1984

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8-ԻՆ

«ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ԾԱԳՈՒՄԸ»

Դասախօս՝ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԳԱՎՈՒՔԾԵԱՆ

«ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ» ՍՐԱՀ
5300 WHITE OAK AVENUE, ENCINO



Մարտիրոս Գավուքճեան, վաստակաւոր ճարտարապետ եւ արեւելագէտ-պատմաբան, մօտ 35 տարի կատարած է հայագիտական ու արեւելագիտական հետազոտութիւններ՝ ուսումնասիրելով Մերձատր Արեւելքի հին ժողովուրդներու (Սումերի, Աքքադի, Ասորեստանի, Ուրարտոյի) եւ յատկապէս հայ ժողովուրդի հնագոյն շրջանի պատմութիւնը:

Մարտիրոս Գավուքճեան կը տիրապետէ երոսկական եւ արեւելեան շարք մը լեզուներու. ծանօթ է նաև Արեւելքի անլայտացած հին ժողովուրդներու թէ՛ լեզուի յառապաշարին ու սեպագիրներու ընթերցանութեան եւ թէ՛ անոնց դիցարանութեան ու հնագիտական ժառանգութեան:

ՏՈՔԹ. ՌԻՉԸՐՏ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Փրոֆեսոր Ռիչըրտ Յովհաննէսեան, որ Գալիֆորնիոյ Համալսարանի Լոս Աճճելէսի ճիւղի՝ U.C.L.A.-ի Հայոց եւ Մերձատր Արեւելի պատմութեան դասախօսն է 1982Է ի վեր, հանրածանօթ է իր անգլերէնով եռահատոր եզակի պատմագիտական աշխատասիրութեամբ, նուիրում հայոց պատմութեան 1914Էն 1920 երկարոյ բաղոյրոյ ժամանակաշրջանին:

Երեք հատորները՝ Հայաստան Անկախութեան ճանապարհին եւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը հատոր Ա. եւ Բ. յոյս ընձայում են Գալիֆորնիոյ Համալսարանի Հրատարակչականի կողմէ: Այժմ պատրաստութեան մէջ է Գ. հատորը: Քսան տարիներու ախտնչ նուիրում պահանջող այս քննական ուսումնասիրութիւնը պատճառ դարձած է, որ հեղինակը ճամբորդէ բազմաթիւ երկիրներ ու քննարկէ պատմական արխիւներ:

Բազմաթիւ պարբերականներու մէջ տասնեակներով իր յօդուածները, աշխարհի ամէն ծագերուն հաճագումարներու մէջ ներկայացուցած իր զեկուցարներն ու դասախօսութիւնները, իր անդամակցութիւնը պատմագիտական ընկերութեանց, ստացած իր պարգևներն ու պատուոյ կոչումները, ինչպէս օրինակ Guggenheim Fellowship-ը, եւ իր անդամակցութիւնը պատմաբանական ու հասարակագիտական հանդէսներու խմբագրական մարմիններուն, զինք արժանացուցած են համալսարանական եւ ակադեմիական շրջանակներու յարգանքին, ու իրեն ասպնոված բարձրորակ գիտահետազոտողի համբաւ:

Ռիչըրտ Յովհաննէսեան յղացած ու իրագործած է բերանցի պատմութեան ծրագիրը, որպէս UCLA-ի Հայագիտական Ուսմանց մէկ բաժինը. նպատակն է պահպանումը հայրենի հողի վրայ ապրած վերջին հայ ինկորներու վկայութիւններուն: Անհետացող այս սերունդի ականատեսի արձանագրութիւնները ձայներիզի վրայ, պատմական, կենցաղային եւ ընկերային նյութերու վաւերական աղբիւր կը հանդիսանան պատմագետներու համար:

Ռիչըրտ Յովհաննէսեան նախանշուած է նաև պատրաստութիւնը հայոց պատմութեան դասագրքի մը, որը ծրագրուած է բարձրագոյն ուսումնաբաններու համար, եւ պիտի ըլլայ մատչելի՝ ընդհանրապէս հասարակութեան:

Համալսարանական գործունէութեան ժրէն դուրս, Ռիչըրտ Յովհաննէսեան կը ներկայացնէ Գալիֆորնիոյ նահանգը Բարձրագոյն կրթութեան Արեւմտեան Միջ-Կամակային մասնամտողոյն մէջ (WICHE): Ան եղած է գործին անդամ Հայկական Համախմբումի (Armenian Assembly) Տնօրէններու



Ռիչըրտ Յովհաննէսեան ծնած է Գալիֆորնիոյ Թոլյարի գիւղաքաղաքին մէջ. ան իր Պսակատր Արեւուտից — B.A. — եւ Մագիստրոս Արեւուտից — M.A. — վկայականները ստացած է Պրըքիի Գալիֆորնիոյ Համալսարանէն, իսկ իր Փիլիսոփայութեան Տորթրի — Ph.D. — կոչումը՝ UCLA-էն: 1955Էն 1956 ան Պլշրոյի մէջ ան յանախած է ՀԱՄԱԼՋԳԱՅԻՆԻ ԿՆԱՆ Փայաննեան Ուսմանը, ինտելեկոլ հայագիտական զարընբացներու: Բացի 1965Էն 1969Էն Mount St. Mary's Գոլէճի իր դասանդութենէն, ան իր ամբողջ ուսուցչական ասպարէրը անցուցած է UCLA-ի Պատմութեան Բաժանմունքին մէջ, որպէս մնայուն դասախօս, իսկ 1982ին ստանճանճ՝ աշխարհահռչակ G. E. von Grunebaum Center for Near Eastern Studies-ի տնօրէնի պաշտօնը: Ան ամուսնացած է թշկունի Վարդիթեր Կոնոլոսեանի հետ. անոնց զաւակներն են Ռաֆֆի, Արմէն, Անի եւ Կարօ:

Խորհրդային, այդ կազմակերպութեան 1972ին հիմնադրութենէն ի վեր: Իր մասնատր ճիւղերու արդիւնքը եղած է նաև հիմնումը 1975ին Հայկական Ուսումնասիրութեան Ընկերակցութեանը (Society for Armenian Studies - Middle East Studies Association)

Իր յարատեւ աշխատանքի որպէս արդիւն՝ Հայկական Ճեղատպամութիւնը այժմ մաս կը կազմէ



ՇԱԲԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27, 1984

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 7-ԻՆ

ԳՆԱՀԱՏԱՆՔԻ ԾԱՇԿԵՐՈՅԹ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑԻ ԸՔԱՆՇԱՆԻ ՏՈՒՈՒՉՈՒԹԻՒՆ

Նուիրում՝

ՓՐՈՖԵՍՈՐ ՌԻՉԱՐԴ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԻ

Նախագահությամբ՝

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ ԵՓՐԵՄ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԹԱՊԱԳԵԱՆԻ

(Առաջնորդ Արևմտեան Ամերիկայի թեմին)

«ԲԱՂՐԱՄԵԱՆ ՍՐԱՀ»

900 West Lincoln Ave., Montebello

ՀԱՆԳԻՍԱՎԱՐ

ԱՂՕԹՔ

ԸՆԹՐԻՔ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՇՐՋ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ՈՒՂԵՐՉ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՒՍԱՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ՅՈՒՇԱՏԱԽՏԱԿՆԵՐ

ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑԻ ԸՔԱՆՇԱՆԻ ՏՈՒՈՒՉՈՒԹԻՒՆ

ԽՕՍՔ

ՄԻԹԱՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ԵՓՐԵՄ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԹԱՊԱԳԵԱՆ

ԳԱՇՆԱԿ՝ ԱՐՄԷՆ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ԳՈՐԳԷՆ ԳԱՍԱՊԵԱՆ

ՈՒՈԼԹԸՐ ՔԱՐԱՊԵԱՆ

ՍԻՐԱՆՈՒՇ ՍԱՆԳԱՇԵԱՆ (ղաջնակ)

ՍԱԼԵԻ ՔԷՕՐՔԻՆԵԱՆ (սրից)

ԱՇՈՏ ԳՈՒՐԵԱՆ (երգ)

ՄԷՐԻԿԱՆ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ

ԱՌԱՋՆՈՐԳ ՍՐԲԱՋԱՆ ՀԱՅՐ

ՌԻՉԱՐԴ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ



Համազգայինի Արեւմտեան Ամերիկայի Ծրշանային Վարչութիւնը
շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր նուիրատուներուն,
որոնք Մշակոյթի Ամսուան ձեռնարկները
յաջողութեամբ իրագործելու համար, նիւթապէս օժանդակեցին:

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՌԱԶՄԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

●
Տէր եւ Տիկին Վարդգէս Ալահայտոյեան
Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Ալանանեան
Տէր եւ Տիկին Արթըր Ազեան
Տէր եւ Տիկին Հայկարամ Առաքելեան
«Համազգային»ի Մոնթեպէլլոյի Մասնաճիւղ
«Նոր Կեանք» շաբաթաթերթ

●
Տէր եւ Տիկին Պետրոս Ալահայտոյեան
Բագրատունիներ
Տօքթ. եւ Տիկին Հրայր Գապարեան
Տէր եւ Տիկին Գառնիկ Գազանճեան
Տէր եւ Տիկին Գուրգէն Գասապեան
Տէր եւ Տիկին Տիգրան Գարիբեան
Տիար Լեւոն Գասպարեան
Տէր եւ Տիկին Վարուժան Գունտազճեան
Լոս Անճելըսի Իրանահայ Միութիւն
Տէր եւ Տիկին Յակոբ Ինճեճիբեան
Տէր եւ Տիկին Վահէ Կարապետեան
«Համազգային»ի Հովիտի Մասնաճիւղ
«Համազգային»ի Կլէնտլլի Մասնաճիւղ
Տէր եւ Տիկին Մարտիկ Յովսէփեան
Տէր եւ Տիկին Բարգէն Մասունի
Տէր եւ Տիկին Հրանդ Սիմոնեան
Տէր եւ Տիկին Վարուժան Տէմիրճեան
Տէր եւ Տիկին Ժանի Տէրտէրեան
Տէր եւ Տիկին Վարուժան Տէրտէրեան
Տօքթ. եւ Տիկին Օննիկ Քէշիշեան
Տէր եւ Տիկին Նշան Փիրումեան

●
Տէր եւ Տիկին Յակոբ Մանճիկեան



ՉԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿ

Շաբաթ, Սեպտեմբեր 29, 1984
«ԱՍՏԱԽՕՍ ԿՈՒՆՋՈՒՄ» — ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
«ՊԱՐՈՆԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ
Կլենոլլ ԳոլԸ — Կլենոլլ

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 4, 1984
ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ՊՐՆ. ԱՐԱ ՄԱՆԱԸ
Կարապետեան Սրան — Հովիտ

Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի, Հոկտեմբեր 5-7, 1984
ՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ — ԺԻՐԱԶՕ
Տիգրանեան Սրան — Հովիտ

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 11, 1984
ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ՊՐ. ՀԱՐՄԻԿ ՅԱԿՈՒՆԵԱՆ
Արգարեան Սրան — Կլենոլլ

Կիրակի, Հոկտեմբեր 14, 1984
«Երաժշտութիւն եւ ամուսն»
Բաղդամեան Սրան — Մօնթեպլլո

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 18, 1984
ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ՊՐ. ԿԱՐՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
Մօնթեպլլոյի Հայ Կեդրոն — Մօնթեպլլո

Կիրակի, Հոկտեմբեր 21, 1984
ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐՈՒՆԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
Կլենոլլ Հայ Աթոլ — Կլենոլլ

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 25, 1984
ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ՊՐՆ. ՄԱՏԻՐՈՍ ԳԱՎՈՒՔՏԵԱՆ
Աեռիսեան Սրան — Հովիտ

ՇԱԲԱԹ, Հոկտեմբեր 27, 1984
ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ Ի ՊԱՏԻԻ
ՓՐՈՖ. ՌԻՉԸՐՏ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԻ
Բաղդամեան Սրան — Մօնթեպլլո

**ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄՍՈՒԱՅ
ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ**

**ՏՕՔԹ. ՕՆՆԻԿ ՔԷՇԻՇԵԱՆ
ՀԱՄԱԳՐՈՂ**

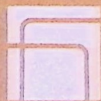
**ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՂՈՒՆԵԱՆ
ԱՆԱՀԻՏ ԱԾԻՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ
ԱՐՄԷՆՈՒՀԻ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ
ՊՕՂՈՍ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ
ԱՐՓԻ ՄԻՀՐԱՆԵԱՆ
ԼԵՆԱ ՊԱՊԱՅԵԱՆ
ԿԱՐՕ ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆ**

**ԳՈՒՐԳԷՆ ԳԱՍԱՊԵԱՆ
Առփի և Poster-ի յղացում**

**ԳՐՔՈՅԿԻ ՅՂԱՑՈՒՄ
ՏՕՔԹ. ՕՆՆԻԿ ՔԷՇԻՇԵԱՆ**

**ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՍԱԽՈՐՈՒՄ
ԼԵՒՈՆ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՆՇԱՆ ՅՈՎՄԷՓԵԱՆ**

**ԳՐԱՇԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ «ՆՈՐ ՀԱՅ»
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՎԱՐԳՎՕ**



ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԻՄԵԱԿՈՒՄՅԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒՄԻՆ
HAMAZKAYIN INC. ARMENIAN CULTURAL ASSOCIATION

10851 NORTH BRAND BOULEVARD, GLENDALE, CALIFORNIA 91203